

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Scala Jacob

Lindeborn, Jan

Antverpiæ, 1666

Caput I. De Scala ejusque circumstantiis. Quo Virginitatis natura & proprietates exponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49085)

SCALA JACOB.

CAPUT I.

De Scala ejusque circumstantiis.

Vidit in somnis (Jacob) Scalam stantem super terram, & cacumen illius tangens coelum: Angelos quoque Dei ascendentes & descendentes per eam, & Dominum innixum Scalæ: cumque evigilasset Jacob de somno ait: Verè Dominus est in loco isto & ego nesciebam, pavensque, quàm terribilis est locus iste, inquit, non est hîc aliud nisi domus Dei, & Porta Coeli.
Gen. 28. c.

§. I.

De Scala stante.

Uppositâ notione *Scalæ*, ejusdem Circumstantias consideranti, prima est, quæ occurrit quod stet: *Vidit Scalam stantem super terram & cacumen illius tan-*
gens

Gen. 28: 12.

A

gens

2   S C A L A   J A C O B.

gens Cælum. Pro cuius intelligentia notandum, fabricatam quidem hanc Scalam mysticam in initio mundi, sunt enim Virgines creati protoparentes nostri: *Illi Virginitatis soboles*, inquit S. Johannes Damascenus, *ac non Matrimonii signum extiterunt.* *Eva in Paradiso Virgo fuit, post pelliceas tunicas initium sumpsit Nuptiarum: tua Regio Paradisus est, serua quod nata es*, clamat proinde D. Hieronymus. At in terram depositam tantisper, usquequò hæc, quæ vacua erat & inanis, habitatoribus compleretur, ideò dictum: *Crescite & multiplicamini & replete terram.* Silvam namque necesse priùs plantari & crescere ut postmodum inde ligna succidantur. At in hunc mundum veniens Dei Filius ex Virgine matre natus eam erexit super terram: adeoque ab ejus adventu, quæ antea quasi jacebat, *stetit & stat super terram*: ut, quemadmodum olim Conjugium, teste S. Gregorio Nazianzeno, institutum fuit ad terræ decorationem, sic amodò Virginitas ad cæli gloriam subsequatur. Neque erexit solùm, sed & ipsemet, qui, quæ placita sunt Patri suo cœlesti, protestatur se semper facere, eadem hac Scalâ ad eum rediit, suumque exemplum, quod jam verbis fecerat: *qui potest capere capiat*, imitandum proposuit: quem proinde Propheta dixit ædificare in cœlo ascensionem suam, quâ & ipse, & post eum animæ perfectionis cupidæ in cœleste domicilium ascenderent, eique præ aliis Beatis in æternum indivulsè adhærescerent: *Hi sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquinati, Virgines enim sunt, hæc sequun-*

L. 4. Or-
thod. Fid.
c. 25.

Epist. ad
Eustoch.
c. 13.

Gen. 1: 28.
& alibi.

Hieron. l. 1.
advers. Jo-
vin. c. 9.

Joan. 8: 29.

Matth. 19:
12.

Amos 9: 6.

Apoc. 14: 4.

sequuntur Agnum quocunque ierit, cantantque canticum reliquis incantabile.

Eam Apostoli propalarunt, sive, ut habet S. *Hom. 1. in Matth.* Chrysofomus, *universum orbem Virginitatis plantatione complerunt: & eos inter D. Paulus, aliique Sancti* *1 Cor. 7.* Patres omnes ad unum usque pluribus rationibus ascendendam consuluerunt; & eo quidem effectu, ut, teste D. Augustino contra Faustum, hic ei Hæreticus objecerit propemodum plures esse in Ecclesia Virgines quàm Conjuges, plures consecrari Deo quàm copulari matrimonio. „ Posteaquam Dominus in corpus hoc veniens contubernium Divinitatis & corporis sine ulla concretæ confusionis labe sociavit, tunc toto orbe diffusus corporibus humanis vitæ cœlestis usus inolevit: habemus ergò plenitudinem professionis à Christo notat D. Ambrosius: qui & pro se contra hujus professionis æmulos coactus est Apologiam scribere: *L. 1. de Virg.*

„ Meipsum, inquit, defensatum venio: criminis *L. 3. de Virg.* autem invidia hæc est; quia suadeo castitatem. „ Qui hoc non libenter accipit, ipse se prodit. Virginitatem, inquit, doces & persuades plurimis. „ Utinam convincerer! Utinam tanti criminis probaretur effectus! non vererer invidiam, si efficaciam recognoscerem. Atque utinam me exemplis potiùs argueretis, quàm sermonibus cæderetis! Sed vereor ne prævaricatores mihi opposuisse videar, qui me alienis commendent laudibus. Initiatas, inquit, sacris mysteriis & consecratas integritati puellas nubere prohibes. Utinam potuissem revocare nupturas! Utinam possem

„ sem flammeum nuptiale pio integritatis velamine
 „ mutare! An indignum videtur ut sacratæ Virgi-
 „ nes à sacrosanctis Altaribus non abducantur ad
 „ nuptias? & quibus licet Sponsum eligere, non
 „ licet Deum præferre? In me ergo facti conditio
 „ mutatur, ut pro opprobrio mihi cedat quod
 „ semper spectavit ad gratiam Sacerdotum jacere
 „ femina integritatis & Virginitatis studia provo-
 „ care? Quæro enim utrum quasi improbum
 „ hoc, an quasi novum, an quasi inutile repre-
 „ hendatur? Si quasi improbum, improba ergo
 „ vota sunt omnium, improba vita est Angelorum,
 „ quam gratia resurrectionis imitatur: qui enim
 „ non nubunt neque nubentur, erunt sicut Ange-
 „ li in cœlo: qui hoc utique reprehendit, resurre-
 „ ctionis vota condemnat. Itaque improbum vi-
 „ deri non potest quod hominibus pro præmio
 „ constitutum est: nec potest ejus rei species displicere,
 „ cujus veritas & in fructu est & in voto. Sed
 „ esto non sit improbum, numquid novum est?
 „ Nos enim nova omnia quæ Christus non docuit
 „ jure damnamus, quia Fidelibus Via Christus est.
 „ Si igitur Christus non docuit quod docemus,
 „ etiam nos id detestabile judicamus. Discutiamus
 „ ergo utrum Christus integritatem docuerit, an
 „ repudiandam putaverit. Et sunt, inquit, Spado-
 „ nes, qui seipfos castraverunt propter Regnum
 „ cœlorum. Est ergo præclara militia quæ Regno
 „ cœlorum militat. Itaque jam tunc Dominus do-
 „ cuit esse debere intemerata studia castitatis, &c.
 „ nec improbum igitur nec novum integritatis est
 „ stu-

Matth. 22:
 30.

Matth. 19:
 12.

studium. Videamus ne fortè inutile judicetur.
Nonnullos enim dixisse audivi quod periit mun-
dus, defecit genus hominum, Conjugia labefa-
ctata sunt. Quæro quis tandem quæsit uxorem
qui non invenerit? Quando fuerint bella
pro Virgine? Quis unquam pro Virgine sit per-
emptus? de Conjugiis autem ista nascuntur, ut
perimatur adulter uxoris, raptor præliis appetatur:
ista Reip. semper damno fuerunt. Pro Virgine
sacra nemo damnatus est, quia castitatem
non pœna cohibet, sed religio auget, fidesque
conservat. Si quis igitur putat consecratione Vir-
ginum minui genus humanum consideret, quia,
ubi paucæ Virgines, ibi etiam pauciores homines:
ubi Virginitatis studia crebriora ibi numerum
quoque hominum esse majorem. Discite quan-
tas Alexandrina totiusque Orientis & Africana
Ecclesia quotannis sacrare consueverint: paucio-
res hîc homines prodeunt quàm illic Virgines
consecrantur. Ex ipsius igitur orbis terrarum usu
non inutilis Virginitas existimatur, præsertim
cùm per Virginem salus venerit orbem fœcunda-
tura Romanum. Quod si quis hoc prohibet, pro-
hibeat igitur pudicas uxores degere, quia frequen-
tius possunt parere incontinentes. Nulla pere-
grinanti marito fidem servet ne damnum faciat
prolis futuræ & partus frequentioris amittat æta-
tem. Sed difficilior fit via adolescentibus ad nu-
ptias impetrandas: quid si fortè commodior?
quæro enim cum his aliquem habere tractatum,
qui arcendæ Virginitatis sententiam gerunt. Itaq;
A 3 „ qui

1 Cor. 7.

„ qui sunt isti discutere debemus, utrum qui uxo-
 „ res habent an qui non habent. Si qui habent, ti-
 „ mere non debent, uxores eorum jam Virgines
 „ esse non possunt. Si qui non habent, non sibi in-
 „ juriam faciant, quòd ejus tantùm nuptias sperave-
 „ rint, quæ nuptura non esset. An fortasse patres
 „ pro filiarum conjunctione solliciti molestè fe-
 „ runt Virgines consecrari? nec hi, quod verean-
 „ tur, habent, si sequantur consilium: inter paucas
 „ suæ citius eligentur. Ajunt etiam plerique matu-
 „ rioris ætatis Virgines esse velandas: neque ego
 „ abnuo Sacerdotalis esse cautionis debere, ut non
 „ temerè puella veletur. Spectet planè, spectet æ-
 „ tatem Sacerdos, sed fidei vel pudoris. Spectet
 „ & maturitatem verecundiæ, examinet gravitatis
 „ canitiem, morum senectam, pudicitiaë annos, ani-
 „ mos castitatis: tamen deinde si matris tuta custo-
 „ dia, comitum sobria sedulitas, si hæc præstò sunt,
 „ non deest Virgini longæva canities: si hæc de-
 „ sunt, differatur puella moribus potius quàm an-
 „ nis: non ergo ætas rejicitur florentior, sed ani-
 „ mus examinatur. At certè Theclam non fe-
 „ nectus sed virtus probavit. Et hinc quid plura
 „ contexam, cùm omnis ætas habilis Deo, perfecta
 „ sit Christo? Denique non virtutem ætatis ap-
 „ pendicem dicimus sed virtutis ætatem. Quod
 „ ibidem Sanctus Antistes pluribus prosequitur.

Venit autem ad vos ô Virgines sermo noster,
 ad vos inquam, quæ per mysticam hanc Scalam
 ascendendo Salvatoris vestri exemplum vos præ-
 euntis & tot millium Præcedanearum subsequimini:

ni:

ni: vos inquam eâ gratiâ dignatæ quam illa suspirabat in Canticis: *Trabe me, post te curremus in odorem e. i. vers. 3. unguentorum tuorum.* Quarum quælibet securè potest Christo dicere sibique ab eodem polliceri: *No-* ^{Psal. 15:} ^{11.} *tas mihi fecisti vias vitæ, adimplebis me lætitiâ cum vultu tuo.* Tantùm, quo S. Cyprianus Tractatum suum *de Disciplina & Habitu Virginum* concludit, *Durate fortiter, spiritualiter pergite, pervenite feliciter.*

§. II.

De Scala stante super terram.

E Adem quæ ante annos circiter quadraginta haud ita pridem resuscitata est Quæstio, sitne Vita Virginum Deo cum proposito continentiaë famulantium in seculo licita & verè Status: negarunt olim & etiamnum negant aliqui, quorum solenne: *Aut Maritus aut Murus: aut in Conjugio aut in Cœnobio.* Alii è contra asseruerunt & asserunt hodie dum oppositis eruditissimis Apologiis, quos inter Leo Hubertinus, Valentinus Biscopius & Hermannus Busenbaum cujus Libello titulus *Lilium inter Spinas:* Ea controversia hîc nunc enodanda, & quia bimebris, duplici responsione dissolvenda, quæ erit ulterior *Scalæ stantis & stantis super terram* consideratio.

Ad PRIOREM ejus PARTEM respondeo non modò Rationi reluctari hujus Vitæ Æmullos, sed & Scripturæ ac Patribus, quos ab eis nun-

quam lectos ausim asseverare. Rationi quidem: quot namque Virgines parentibus decrepitis, indigis vel infirmis omnino necessariæ vel ad ministerium vel ad solatium, quæ si ad Conjugium non afficiantur, quis negabit eas licitè etiam in seculo sese divino servitio mancipare? Quot ob dotis defectum (quæ, quò largior, eò gratior) à Monasteriis excluduntur, quas si non delectet vagitus infantium & amplissimum connubii Claustrum, in quo quamplurimæ sorores afflictæ, quis improbit quòd cum proposito continentia in seculo famulatu divino sese devoveant? Quot rigori monastico ferendo impares? Quot diversis infirmitatibus obnoxia, quas, cùm Nosocomia non sint, non admittent Cœnobita: quis hisce invidebit, si quomodo possunt sub suorum Superiorum directione Deo deserviant: hisce duabus posterioribus Rationibus, quia plures à Monasteriis repelli videbat, motus S. Franciscus Salesius sub Regula D. Aug. & Titulo Visitationis B. Mariæ, novum Ordinem instituit, in quem, ut ad Evangelicas Nuptias, cujuscunque conditionis etiam vetulæ & infirmæ reciperentur: *ut quemadmodum debiles fructu sanitatis robustarum, ita robustæ reciprocè merito patientiæ debilium fruerebantur*, habent ejusdem Constitutiones. Denique, ut rationes alias omittam, Deo gratius est magisque apud eum meritorium præsertim in hisce Provinciis ad earum Virginum exemplar, quas circumduxisse Apostolos meminit Scriptura, in seculo famulari Altissimo, & Sacerdotum, Amicorum ac Proximi necessitatibus suâ operâ, instru-

I Cor. 9: 5.

stru-

structionibus vel subsidiis succurrere, quàm alibi in Parthenis delitescere, maximè cum ea continentia nullum ampliorem valorem aut excellentiam suppeditent, sed solùm majorem custodiam, quæ eorum prope prima scaturigo: adeoque non licita modò est vita vestra sed & CASTITATIS vos estis FILIÆ PRIMOGENTIÆ, illæ inquam ^{1 Cor. 7.} ^{Matth. 19:} ^{12.} quas eidem suscitare intendit Apostolus, quas laudat Virginitatis Sponsus, quibusque instituendis Basilii, Gregorius Nazianzenus, Cyprianus, Ambrosius, Hieronymus, Augustinus, & plerique alii Ecclesiæ Magistri suos calamos & industriam consecrarunt.

Errant ergo qui in solo concluso Monastices Horto erectam hanc mysticam Scalam prætendunt, quæ visa est *stans super terram*: audite solatium S. Augustini ne vos Claustralibus inferiores arbitremini: „ Ubi ponimus, is inquit, quòd multi & ^{De sancta} ^{Virgin.} ^{c. 35.} „ multæ ita custodiunt continentiam Virginitatem, „ ut tamen non faciant quod Dominus ait: Si vis „ esse perfectus, vade & vende omnia quæ habes, „ & da pauperibus, & habebis thesaurum in cœlis, „ & veni sequere me: nec audeant eorum cohabitationi sociari, in quibus nemo dicit sibi aliquid „ proprium, sed sunt eis omnia communia: nihil „ ne putamus fructificationis accedere Virginibus „ Dei cum hoc faciunt? aut sine fructu esse Virgines Dei etiam si hoc non faciunt? Multa ergo sunt „ dona, & alia aliis majora ac superiora singulis singula. Et aliquando alter fructuosus est donis paucioribus sed potioribus, alter inferioribus sed pluribus:

ribus: & quemadmodum inter se vel coæquen-
tur vel distinguantur in accipiendis æternis ho-
noribus quis hominum audeat judicare? Hæc
Augustinus, unde, ut & ego meum suspendam ju-
dicium, sicut Moniales vobis non præfero, ita nec
vos iisdem inferiores assero, *neque enim locus nos vir-
tute facit præditos* juxta monitum D. Chrysostomi,
sed mens & mores.

*Hom. 43.
in Gen.*

Exhilet vos D. Ambrosii de vobis scribentis
sententia, qui, postquam vestram Patronam ac
Prototypon dixisset Beatissimam Virginem Ma-
riam, ocius subjungit: „ O quantis illa Virgini-
bus occurret! quantas complexa ad Dominum
trahet, dicens: Hæc thorum Filii mei, hæc tha-
lamos nuptiales immaculato servavit pudore:
quemadmodum ipse Dominus commendabit Pa-
tri nimirum illud & repetens suum: Pater sancte
istæ sunt quas servavi, in quibus Filius hominis
caput reclinans quievit, peto ut ubi ego sum &
ipsæ sint mecum. Quæ pompa illa! quæ gra-
tia! quanta Angelorum lætitia, quòd habitare
mereatur Virgo in cælo quæ cœlestem vitam vi-
xit in seculo. Animet vos D. Hieronymi Allo-

*Epist. 22.
c. 17.*

quium: „ Qualis erit illa dies, cùm tibi Maria ma-
ter Domini choris occurret comitata Virgineis!
cùm post rubrum mare submerso cum suo exer-
citu Pharaone tympanum tenens præcinet re-
sponsuris: Cantemus Domino, gloriosè enim
honorificatus est, equum & ascensorem projecit
in mare. Tunc Thecla in tuos læta volabit am-
plexus. Tunc & ipse Sponsus occurret & dicet:

„ Sur-

„ Surge, veni proxima mea, speciosa mea, columba
 „ mea, quia ecce hyems transiit, pluvia abiit tibi.
 „ Tunc Angeli mirabuntur & dicent: quæ est ista
 „ prospiciens quasi diluculum, speciosa ut Luna,
 „ electa ut Sol? Videbunt te Filia, & laudabunt
 „ Regina & Concupina prædicabunt. Hinc &
 „ alius castitatis chorus occurret. Sara cum Nuptis
 „ veniet, Filia Phanuelis Anna cum Viduis: erunt
 „ in diversis gregibus carnis & spiritus matres tuæ,
 „ lætabitur illa quòd genuit, exultabit ista quòd
 „ docuit.

Agnosco quidem Virginitatem corporis intra
 Monasteriorum septa tutiorem (utpote intra pro-
 pugnacula sua, quo fundamento nostri adversa-
 rii decipiuntur) quàm in seculo: at pudicitiam
 mentis utrobique æquè periclitari assevero, & ut
 nec Eva in Paradiso tuta, nec Susanna in clauso
 etiam Pomario, ita nec in concluso Religionis
 Horto Virgo professa: unicus ejus custos Timor
 Domini, hoc in seculo eodem & in Asceterio se-
 se communiat, quæcunque integram velit suam
 continentiam: non repugnando seu opponendo se-
 tentationibus; sed fugiendo juxta Apostoli præ-
 scriptum cum de hac materia mentionem facit,
 namque

Parit hæc Fuga Lauros.

Ut autem ex D. Chrysostomo Castitas fugere pos-
 sit indemnis aliarum virtutum societate stipata sit
 necesse est, aliàs sine earum ope & fulcro, ex sensu
 D. Bernardi, facilè lapsura. „ Nec amittitur Virgi-
 „ nitas corporis nisi prius amissa fuerit Virginitas

*L. de Orati-
 ne Vita.*

„ men-

„ mentis: revera non potest caro corrumpi, nisi
 „ mens fuerit ante corrupta. Verba sunt Antistitis
 Mediolanensis ad Virginem Lapsam, ideóque ait
 ad eam: „ Aut enim ex corde tuo verba mea volu-
 „ cres, id est Dæmones, rapuerunt, aut malis tuis
 „ cogitationibus suffocata sunt, aut aruerunt nimio
 „ æstu libidinis. Hæc si quis impediatur aut præca-
 veat in periculis sine periculo erit.

De Discip.
 & Habitu
 Virgin.

Itaque ô Virgines S. Cypriano dictæ: „ Flos
 „ Ecclesiastici germinis, decus atque ornamentum
 „ gratiæ spiritualis, laudis & honoris opus integrum
 „ atque incorruptum, Dei imago respondens ad
 „ sanctimoniam Domini, illustrior portio gregis
 „ Christiani: moneo cum eo, quocum & conclu-
 do: „ Ut quæ se Christo dicaverint, & à carnali con-
 „ cupiscentia recedentes tam carne quàm mente se
 „ Deo voverint, consumment opus suum magno
 „ præmio destinatum.

2. 2. 9. 183.
 4. 1.

POSTERIORI Controversiæ PARTI antequam satisfaciamus, Theologorum Oraculum Thomas de Aquino priùs adeundus, & ab eo inquirendum quidnam sit Status: quem docet esse *certum modum vivendi quasi cum immobilitate:* quo supposito, quod & recipitur ab omnibus, dico Virginum vitam, non minùs ac Matrimonialis & Religiosus, verè & propriè in Ecclesia olim fuisse & etiamnum esse statum, eo fundamento (ut multiplices aliorum rationes non allegem) quòd sit certus modus vivendi, nempe *cogitandi quæ Dei sunt quo sint sanctæ corpore & spiritu cum proposito continentiæ*, idque immobiliter, quia non est liberum

liberum Virgini post sui consecrationem resilire :
 quod fundamentum tanquam indubitatum passim
 supponunt SS. PP. Virginum Nutritii, easque si
 à suo proposito deficiant & ad nuptias vel illicitas
 carnis voluptates proruant, tanquam Adulteras
 puniendas decernunt : quomodo loquitur D. Ba-
 filius ad Amphilochium de Virginibus Lapsis, ubi,
 cum eas Christi Sponsas dixisset & sacra Vasa Do-
 mino dedicata, subnectit, magnum quidem pecca-
 tum esse si ancilla illicitis concubitibus vacet do-
 musque possessorem ignominiâ affecerit : „ Sed
 „ multò est gravius Sponsam fieri adulteram, &
 „ unione cum Sponso ignominiâ & dedecore affe-
 „ ctâ se incompetentibus voluptatibus tradere. Vi-
 „ dua itaque ut corrupta Ancilla condemnatur,
 „ Virgo verò Adulteræ judicio subjicitur : uti &
 „ Adulteri, qui talem sibi copulavit, quod alibi fu-
 „ sissimè idem Sanctus Antistes prosequitur : „ Non
 „ se fallat, is inquit, qui à Virginitatis curriculo ad
 „ carnis vitia deflexit : Conjugium quippe illi in
 „ peccatum reputabitur. Primùm quidem, quia
 „ pessimum hujus conjunctionis fundamentum
 „ voluptatem jecit prævaricationisque malum.
 „ Deinde quia causa non est libera, neque enim
 „ est mortuus vir ejus, ut, cui vult, nubat : vi-
 „ vente immortalis viro meritò censetur Adultera,
 „ quæ mortalem hominem ob carnis vitia Domini
 „ thalamis intulit. Idque ibidem inculcat sæpiùs.
 Quomodo & Pomponio ab eo consultus rescribit
 S. Cyprianus : „ Quòd si ex fide se Christo dica-
 „ verunt, pudicè & castè sine ulla fabula perseve-
 „ rent,

*Epist. 10.
 Canonica
 Can. 18.*

*L. de vere
 Virgino.*

Epist. 62.

rent, ita fortes & stabiles præmium Virginitatis
 expectent. . . . Si superveniens maritus sponsam
 suam jacentem cum altero videat, nonne indi-
 gnatur & fremit? fortassis & gladium in manus
 sumit? Quid? Christus Dominus & Judex no-
 ster cum Virginem suam sibi dicatam & sanctita-
 ti suæ destinatam jacere cum altero cernit, quàm
 indignatur & irascitur! & quas pœnas incestis
 hisce conjunctionibus comminatur! Sic dum
 ornari cultiùs, scribit alibi, dum liberiùs evagari
 Virgines volunt, esse Virgines desinunt, furtivo
 dedecore corruptæ, viduæ antequam nuptæ,
 non mariti sed Christi adulteræ; quàm fuerant
 præmiis ingentibus destinatæ, tam magna sup-
 plicia pro amissa Virginitate sensuræ.

*De Discip.
 & Hab.
 Virg.*

Agnovère id Majores vestræ & Præduces, tot
 inquam Virgines, quæ maluerunt vitam amittere
 quàm Virginitatem, quas Martyres honorat Ec-
 clesia: nonne talis B. Agnes? quæ etiam tempore
 sui martyrii cum multorum votis ex S. Ambrosio ad
 nuptias expeteretur: „ Hæc sponsi injuria est, in-
 quiebat, expectare placituram: qui me sibi prior
 elegit, accipiet. Quid percussor moraris? pereat
 corpus, quod amari potest oculis, quibus nolo.

*L. 1. de
 Virgin.*

*Ex Brevi-
 viario 5.
 Febr. Lect.
 4. & 5.
 Ex eod. 11.
 August.
 Lect. 9.
 Ex eod. 21.
 sept. Lect. 5.*

Nonne talis B. Agatha, quæ Quintiniani Siciliae
 Prætoris conjugio prætulit durissima tormenta?
 Nonne & talis B. Susanna, quæ maluit gladium
 Diocletiani Imperatoris, quam filii ejus Galerii
 Maximiani amplexus? Respuit nuptias regias Iphi-
 genia ab Apostolo Matthæo perseverantiæ neces-
 sitatem edocta, qui & maluit vitam profundere &
 sangui-

sanguinem quàm Virginitatem Christo dicatam
 Nuptiis prostituere, quem proinde *Victimam &*
sacrificium Virginitatis inscribit S. Hyppolitus. L. de 12.
Apostolis
 Aliarum syllabum attexere non patitur propositus
 nobis *λακονισμῶ*, ideoque elegantissimo discursu
 S. Ambrosii, quo Virginem lapsam affatus est,
 concludo hanc probam, è quo & manifestò constat,
 quibus olim cæremoniis inchoatus hic status:
 „ Non es memorata diei sanctæ Dominicæ Resur- e. 9a
 „ rectionis, is inquit, in quo divino Altari te obtu-
 „ listi velandam? in tanto itaque solenni conven-
 „ tu Ecclesiæ Dei, inter lumina illa splendida, in-
 „ ter Candidatos Regni cœlestis quasi Regina Re-
 „ gi nuptura processeras. Non es memorata qua-
 „ lis allocutio facta est illa die ad te? Reminiscere
 „ ergò quantus ad sponsi tui & Domini nuptias
 „ populus convenerit: servare te oportuit fidem
 „ quam sub tantis testibus pollicita es, semper co-
 „ gitare cui Virginitatem sponsonderis: faciliùs te
 „ oportuit sanguinem cum spiritu fundere quàm
 „ perdere castitatem tuam. His tunc in illo die
 „ consecrationis tuæ dictis & multis supra castita-
 „ tem tuam præconiis sacro velamine tecta es, ubi
 „ omnis populus dotem tuam subscribens, non
 „ atramento sed spiritu pariter clamavit: Amen.
 „ Vincor lachrymis cum hæc recordor: compun-
 „ gor stimulis dum hæc exempla considero; nam
 „ si inter decem testes confectis sponsaliis, nuptiis
 „ consummatis, quævis viro femina conjuncta
 „ mortali non sine magno periculo perpetrat ad-
 „ ulterium, quid putas fore si inter innumerabiles
 testes

„ testes Ecclesiæ, coram Angelis exercitibus cœli,
 „ facta copula spiritualis per adulterium solvitur?
 „ nescio an possit ei digna mors an pœna cogitari.
 „ Dicit aliquis: melius est ergò nubere quàm uri:
 „ hoc dictum ad non pollicitam pertinet, ad non-
 „ dum velatam: cœterùm quæ se sponson-
 „ dit Christo & sanctum velamen accepit, jam nup-
 „ sit, jam immortalijuncta est viro, & jam, si vo-
 „ luerit nubere, communi lege conjugii adulte-
 „ rium perpetrat, ancilla mortis efficitur.

OBSERVANDUM PRIMÒ olim moris fuisse
 ut Virgo consecranda Deo seculi fastu deposito &
 simplici habitu induta in Ecclesiam magnâ Virgi-
 num catervâ deduceretur: ut, quemadmodum
 Nuptura splendide ornata & à sponso deducta
 (quod itidem moris erat) eo profitebatur omni-
 busque testatum volebat hunc suum ducem se ag-
 noscere sponsum & Dominum, ita vicissim illa ex
 S. Basilio omnibus palam faceret nolle se sponsum
 alium quàm Christum: *Nam quòd solenne legiti-
 mumque connubium sponsus ille occupavit, & Vir-
 ginitatis habitus, & fœdera, & conventa cum illo,
 & præterea processus ipse testatur: hujusmodi quip-
 pe viro nobilitate processit in publicum.*

L. de Vir-
gin.

De Infit.
Virg. c. 17.
Durand.
Ration.
div. Offic.
l. 2. c. 1.

OBSERVANDUM SECUNDÒ, post Vir-
 ginitatis Elogia & instructionem Virgini datam,
 fufasque pro ejusdem perseverantia preces solen-
 nes, quas habet D. Ambrosius, ei *Velum* ante Aram
 ab Episcopo impositum, quo se Vidua ipsa manibus
 propriis ab Altari accepto obtegebat: ejus color
 varius, is alibi albus, alibi niger, alibi etiam pur-
 pureus

pureus, sed usus siue in Ecclesia siue extra illam perpetuus & forma eadem cum nostris. Dixi ab Episcopo *Velum* Virgini impositum; ei namque propria semper Virginum consecratio & cura; de qua videri poterit S. Chrysofomus.

L. 3. de Sacerd.

*Quo duce certa teris fluxa vestigia vite,
Hunc taciturna tuum Virgo submittit collum,
Mortua sis cunctis aliis.*

cecinit D. Gregorius Nazianzenus Carm. 3. Illud à B. Clemente Papa accepit Flavia Domitilla Virgo Romana, Titi & Domitiani Imperatorum Neptis; à Liberio Marcellina Soror D. Ambrosii: etiam summis Ecclesiæ Præsulibus occupare suas hoc opere manus volupe fuit.

Ex Breviario Rom. 12. Maji, lect. 5.

L. 3. de Virg.

OBSERVANDUM TERTIÒ, eo ipso quòd hoc Velum imponeretur, eas citra ulla vota alia ad perpetuam continentiam obligatas, ideòque illud D. Chrysofomo dictum, *eas à Nuptiis coërce- re*, vel etiam assumpto Habitu Virginali, non enim ubique velamen illud in usu: quomodo hodie- dum susceptis Ordinibus maioribus eidem mancipantur Clerici; & solo Habitu olim astringebantur Monachi non sine sacrilegio Apostatæ, ut fusiùs deducit Nebridius à Mundelheim: non enim Vota illa solennia olim in Ecclesia usitata, quibus hodie Religiosi utuntur, at postmodum inducta non divino, sed humano jure; non enim divinæ institutionis, sed humanæ piæque adinventionis est trium Votorum coagulum: nam cum alibi Adolescentes & alibi Virgines, pudicitia conservandæ causâ, in unam domum congregarentur, ut servaretur disciplina, invaluit Votum Obedientiæ: & ut Congregationes hujusmodi

Serm. quòd Reg. Fem. Viris cohabitent.

In Antiquario Monast. Epist. 47.

B

sub-

Vide Pla-
nam de Bo-
no Status
Relig. l. 2.
c. 21.

subsisterent, ne bona allata quilibet pro suo libitu dis-
siparet aut ad consanguineos transferret, obtinuit
Votum Paupertatis: præscriptum est autem Votum
Castitatis, ne inde ad Nuptias avolarent, & ut Deo
per vim coactivam fideles fervarentur: unde à reli-
gando Religiosi dicti.

Non est quòd cum Monialibus ratione Professio-
nis suæ contra vos, ô Virgines, insolescant, & pri-
ma ac summa sibi præmia ascribant, utpote qui si-
bi imaginantur vos tantummodò pauculos fructus,
se autem cum fructibus arborem ipsam Deo consecra-
re: cùm eadem quæ Claustralium sit & vestra obli-
gatio; peto namque quæ vestra intentio, quæ co-
gitationes, quando Christo fueritis dicatæ? Num-
quid omnium, velle vos soli Deo vivere, servire, &
mori? Reprobæ sanè, quarum mens alia aut sen-
sus alius: adeoque non ratione Continentiæ vos præ-
cellunt, cùm ab Anno 1139. *Innocentius Secundus* ir-
rita voluerit eorum matrimonia, vos autem reliquit,
quod & hodie facit Ecclesia, conscientia vestra, quæ
videant, quomodo coram Deo excusent, quæ hîc se
infideles præbent: neque ratione Paupertatis, cùm
plerumque divitiis abundant Monasteria in quæ re-
cipiuntur, *ubi sunt ditiores Monachi quàm fuerant Se-
culares*, scribit S. Hieronymus, *possident opes sub Chri-
sto paupere, quas sub locuplete Diabolo non habuerant,*
& *sustinet eos Ecclesia divites quos tenuit mundus anti-
mendicos.* Vel si Mendicantium sint, nescio quo-
modo illi sibi magna polliceantur merita, qui suo
patrimonio non egenis, quod probat Evangelium,
sed consanguineis ut plurimum relicto eoque iis di-
tatis veros & ex necessitate pauperes suâ mendicitate

Epist. ad
Heliodor.

spoliant eleemosynis, prodantque nil sibi esse eâ paupertate infensus, quam magnis conatibus certant amoliri: *Minus etiam aliis mendicis nocivi sumus*, commoda sobrietatis exponens Novitiis suis inculcat Doctor Seraphicus, *quia, quò plura ab hominibus petimus, eò minus aliis mendicis dandum relinquimus. Et hoc verè est quoddam genus Rapinæ, quod à paucis advertitur, cum aliquis ultra necessitatem veram mendicat, unde alter magis indigens patitur detrimentum, quia postea superveniens non invenit quod iste præveniens præripuit.* Neque denique Obedientia, cum non minus hanc ac illi, ut c. 3. s. 2. trademus infra, Superioribus vestris debeatis, nec soli Monasticæ cedant, quæ de ea apud SS. PP. exstant Encomia. Nolim hæc dicta in vituperium aut vilipendium Religiosorum, sed ut constet non esse in solo eorum vellere pluviam & alibi ficcitatem, ut in *Virgine sua speciosissima* nequicquam probat Arnoldus Cæsarius Observans Franciscanus.

De Profectu Relig. L. 2. c. 47.

Est itaque, Virgines, vita vestra Status in Ecclesia & quidem ipsi Evangelio coævus: *Post Crucem Christi*, observat D. Hieronymus, *statim in Actibus Apostolorum una domus Philippi Evangelistæ quadrigam produxit Virginum filiarum, ut Cæsarea, in qua ex Gentibus Ecclesia per Centurionem Cornelium fuerat dedicata, etiam Virginum puellarum præberet exempla.* Ideoque quas supra PRIMOGENIAS dicebam VIRGINITATIS FILIAS, nunc voco RELIGIOSARUM MATRES. *Tantum maneat & duret solida & illæsa Virginitas, & ut cæpit fortiter, jugiter perseveret,* commendat Antistes Carthaginensis, *non enim in se Filia, non inquam in se Filia, sed*

L. 1. adv. Jovinian. c. 24.

c. 21. v. 9.

c. 10.

De Discipl. & Hab. Virg.

L. 3. de
Virg.

in nobis vulneratur Ecclesia: caveamus igitur, ad cautelam suggerit D. Ambrosius, ne lapsus noster vulnus Ecclesie fiat.

§. III.

De Cacumine Scale Cælum tangente.

Ex S. Aug.
in qq. ex u-
troque Te-
stamento
mixtim
c. 127.
ex Theodor.
div. decret.
l. 5. de Ma-
trim.
Matth. 19.
ibid. 11:12.

A Christo institutum seu approbatum Statum duplicem agnoscit Ecclesia, Conjugalem scilicet & Virginalem: Conjugalem, dum suam cohonestat presentiam Nuptias in Cana Galilæa, conferens quod deerat ad letitiam, donando vinum absque ulla agricultura productum, matrimonioque leges præscribit, illud ad primævam sui institutionem revocans: Virginalem tam verbis apud Matthæum, quam suo exemplo, dum ex matre Virgine natus, Virginitatem coluit sine nuptiis, qua de causa ut olim de Eva Gen. 2: 23. *Hæc vocabitur Virago, quoniam de Viro sumpta est*, Virginis etymologiam à Viro, qui Christus est, derivat S. Fulgentius. At neuter præceptus, eum namque qui magis arriserit amplecti cuique liberum: Matth. 19: *qui potest capere capiat*, qui non vult, omittat. Placet tibi Conjugium? duceris affectu ad maritum, Gen. 2: 22. *ut olim Deus adduxit Evam ad Adam?* nullum tibi obstat impedimentum: *Si nupserit Virgo non peccavit.* Afficeris ad continentiam? affectum probat & promovet Apostolus tanquam misericordiam *ibid. v. 25.* consecutus à Domino ut sit fidelis. Imperio legis hinc nemo necessitatur, consilio charitatis agit Apostolus. *Atque hoc ita dico (Apostolo succinens, inquit D. Ambrosius) non ut laqueum cæteris injiciam, sed*

L. de Vi-
suis.

fed

„ sed ut commissi mihi ruris operarius agrum hunc
 „ Ecclesiæ fertilem cernam, nunc integritatis flore
 „ vernantem, nunc Viduitatis gravitate pollentem,
 „ nunc etiam Conjugii fructibus redundantem :
 „ nam etsi diversi unius tamen agri fructus sunt : nec
 „ tanta hortorum Lilia, quantæ aristæ segetum, mes-
 „ sium spicæ, compluriumque spatia camporum re-
 „ cipiendis aptantur feminibus quàm redditis nova-
 „ les fructibus feriantur. Ea tamen utriusque diffe-
 „ rentia, quòd Virginali primas cedat Conjugalis,
 „ (*Prius est quod nati sumus, quàm quod effecti, multòque* Ex D. Am-
 „ brof. Epist. 81.
 „ præstantius divini operis mysterium, quàm humanæ
 „ fragilitatis remedium;) non quòd hic malus sit ut
 „ olim Manichæi, Enkratitæ, Marcionitæ, Ebionitæ
 „ aliique Hæretici docuere, idcirco nubere prohibentes, 1 Timoth. 4: 1.
 „ quos dæmoniorum doctrinis attenturos præmonet
 „ Apostolus : „ Scimus enim nuptias non esse pecca-
 „ tum sed Dei opus & Dei donum (loquor cum S.
 „ Fulgentio) quas ipse Dominus connexuit fidei vin- supra. c. 9.
 „ culo, gratificavit benedictionis dono, multiplicavit
 „ propagationis augmento : novimus honorabile Hebr. 13: 4.
 „ Connubium in omnibus & thorum immacula-
 „ tum : novimus à Deo non Conjugia sed fornica-
 „ tiones & adulteria judicanda. Qui namque copu-
 „ lam damnat (argumentatur D. Ambrosius) dam- L. 1. de
 „ Virg.
 „ nat & filios, & ductam per successionum seriem
 „ generis societatem damnat humani: nam quem-
 „ admodum duratura in seculum ætas succedere pos-
 „ sèt ætati, nisi gratia nuptiarum procreandæ stu-
 „ dium sobolis incitaret? ideòque *damnando Conju-*
 „ *gia* eos addit profiteri quòd *ipsi non debuissent nasci.*
 „ Sed quòd bono melior sit, ut post præmissas diver-

1 Cor. 7: 38. *fas rationes concludit Apostolus: Igitur & qui Ma-*
trimonio jungit Virginem suam bene facit, & qui non
jungit melius facit: quæ & Patrum omnium censura
est: ita nuptias recipimus, ut Virginitatem, quæ de nu-
ptiis nascitur, præferamus, Joviniano respondet Hie-
L. 1. c. 1. *ronymus: numquid argentum non erit argentum, si*
aurum argento pretiosius est? aut arboris aut segetis
contumelia est, si radici & foliis, culmo & aristas po-
ma præferantur & fructus? ut poma ex arbore, fru-
mentum è stipula, ita Virginitas à nuptiis. Sed quia
1 Cor. 7: 7. *unusquisque proprium habet donum à Deo, alius quidem*
sic, alius autem sic. „ Nos quoque (*Probæ* rescribit
Epist. 3. „ *S. Fulgentius*) sic utriusque doni gradum discer-
6. 9. „ nimus, ut utrumque donum à Deo tribui fidelibus
 „ non negemus: non igitur inferius Dei donum de-
 „ vocamus in culpam, cum potioris doni præferimus
 „ gratiam: nec, cum primum pudicitiae donum præ-
 „ ponimus, secundum tertiumve damnamus: nec in
 „ eo quod integritatis Virginalis agnoscimus culmen,
 „ pudicitiae conjugalis asserimus crimen; neque sic
 „ Virginitatem frumentis ascribimus, ut Conjugi-
 „ um inter zizaniam deputemus: verumtamen utri-
 „ usque rei congrua discretione momenta pensantes
 „ tantum dicimus à sanctis nuptiis, ubi nubunt qui
 „ se continere non possunt, sanctam Virginita-
 „ tem merito potiori distare, quantum distant à bo-
 „ nis meliora, ab humilibus celsa, à terrenis cœlestia,
 „ à beatis beatiora, à sanctis sanctiora, à mundis
Orat. 31. „ mundiora, &c. Vide Gregorium Nazianzenum,
L. 1. de „ Ambrosium, Augustinum & reliquos omnes.
Virg. l. de „ Præstat autem Virginitas matrimonio non in eo
Viduis. „ tantum quod minoribus subiaceant difficulta-
L. de dogm. „ tibus
Eccl. c. 68. „
& alibi „
passim. „

tibus Virgines quàm Conjuges, quibus carnis tribu-
 lationes denuntiat Apostolus quasque enumerat 1 Cor. 7: 13.
 Ambrosius (ut voluit Jovinianus hæreticus) sed
 & quòd majoribus præmiis reserventur in cœlis, ut
 passim & contra eum hæreticum ex sacris Literis de-
 ducunt Patres atque demonstrant: „ Prima senten-
 „ tia crescere & generare præcepit, secunda conti-
 „ nentiam suavit (ex D. Cypriano) cùm adhuc rudis De Hab. &
 „ mundus & inanis est copiam fœcunditate generan- Disc. Virg.
 „ tes propagamur & crescimus ad humani generis
 „ augmentum: cùm jam refertus est orbis & mun-
 „ dus impletus, qui capere continentiam possunt Spa-
 „ donum more viventes castrantur ad regnum: nec
 „ hoc jubet Dominus sed hortatur: nec jugum ne-
 „ cessitatis imponit quando maneat voluntatis arbi-
 „ trium liberum: sed cùm habitationes multas apud
 „ Patrem suum dicat, melioris habitaculi hospitia
 „ demonstrat. Habitacula ista meliora vos petitis,
 „ carnis desideria castrantes majoris gratiæ præmium
 „ in cœlestibus obtinetis. Hieronymum non cito,
 neque Augustinum, cùm ii fufissimè huic veritati pa-
 trocinentur, ille L. 1. adversus Jovinianum, hic L. de
 sancta virginitate c. 22. & seqq. neque indiget ea pa-
 tronis cùm testem habeat ocularem D. scil. Joannem, Apoc. 14: 3.
 ait is audisse se de cælo vocem canticum novum can-
 tantium, quod nemo nisi Virgines dicere poterant,
 easque sequi Agnum quocunque ierit. „ Quòd ire vers. 4.
 „ putamus hunc Agnum? (rogat S. Augustinus) L. de S.
 „ quòd nemo eum sequi vel audeat vel valeat nisi vos. Virg. c. 27.
 „ Quòd putamus eum ire? in quos saltus & prata?
 „ ubi credo sunt gramina gaudia, non gaudia seculi
 „ hujus vana, infantiæ mendaces, nec gaudia qua-

„ lia in ipso regno Dei cæteris non Virginibus erunt,
 „ sed à cæterorum omnium gaudiorum sorte distin-
 „ cta. Gaudium Virginum Christi, de Christo, in
 „ Christo, cum Christo, post Christum, per Chri-
 „ stum, propter Christum. Gaudia propria Virgi-
 „ num Christi, non sunt eadem non Virginum,
 „ quamvis Christi: nam sunt aliis alia, sed nullis talia.
 Vide itaque quò te mystica nostra Scala ducat, quod
 præmium, quod sodalitium te in cœlesti beatitudi-
 ne maneat: tangit illa Cœlum ut directè, non lon-
 giore circuitu, quod de Matrimonio scribit Ambro-
 sius, ad castra Sanctorum pervenias, ad præmia tibi
 reposita conscendas, Choro Virgineo te inferas, Ag-
 num sequaris quocunque ierit: „ Caveant tamen
 „ Virgines Christi (moneo cum D. Bernardo, quo
 „ & finio) ne pueriliter intelligant ita ut solam Vir-
 „ ginitatem credant sibi sufficere ad sequendum
 „ agnum Dei quocunque ierit, cum ipse Agnus non
 „ solum Virginitatis semitam, imò etiam omnium
 „ virtutum viam incedat. Oportet ergò Virginem
 „ Christi omnium virtutum itinere etiam in hac vita
 „ Agnum mansuetissimum imitari, si vult illuc ve-
 „ nire, ubi sine fine eum quocunque ierit sequetur.
 „ Quomodo enim posset sequi Virgo superba Ag-
 „ num in humilitatis via gradientem ad quem nullo
 „ modo accedet? quomodo mitissimum iracunda?
 „ quomodo ferventem charitate invida? quomodo
 „ largissimum avara? quomodo sobrium ebria? am-
 „ bulat in omni via omnium virtutum Agnus, am-
 „ bulet sic & Virgo cupiens Agnum imitari; sit mi-
 „ tis, sit humilis, sit charitate fervens, sit larga, sit
 „ alacris, sit sobria & imitabitur Agnum quocunque
 ierit.

Epist. 82.

*Tract. de
Passione
Domini
c. 31.*

ierit. Denique merebitur ab ipso Sponso suo au-
 dire, Quàm pulchri sunt gressus tui in calceamentis Cant. 7:1.
 tuis filia Principis: specialis filia Dei, Principis &
 Domini Regum univèrsæ terræ, erit anima Virgi-
 nalis, cujus gressus commendantur in calceamen-
 tis. Per calceamenta autem accipimus exempla
 mortuorum, quia calceamenta fiunt de mortuis
 animalibus. Pulchri igitur sunt gressus Virginum
 in calceamentis, cùm directè sequuntur per viam
 virtutum omnium Agnum Christum pro ipsis
 mortuum, pro Agno paratæ etiam ipsæ usque ad
 mortem & per mortem, si necesse est, sequi
 Agnum, in omni factò munientes pedes affectuum
 suorum exemplis optimi Agni Jesu Christi adver-
 sus Serpentem insidiantem calcaneo virginali, cùm
 caput Serpentis virginali pede ipsius Agni adjutorio
 conculcatur.

§. I V.

De Domino Scalæ innixo.

Quarta hujus Scalæ circumstantia est, quòd ei
 Dominus inniteretur: *Vidit Dominum innixum* Gen. 28:13.
 Scalæ. Cujus consideratio duplex apud Interpretes:
 una, quàm docet Alcazar, quòd ad imos Scalæ gra- in c. 2.
 dus constiterit, ut eam teneret & firmaret, sed quæ Apoc.
 verisimilitudinem non habet. Altera & communior,
 quòd is ejus summitati incumberet, quare pro eo
 quòd habet nostra versio Dominum Scalæ innixum
 70. dicunt superfirmatum: adeoque Virginitatis
 prærogativam denotat, quâ ea gaudet præ statu Con-
 jugali: facillimum nempe in ea dari cum Domino

1 Cor. 7.

vers. 8.

vers. 34.

et 35.

congressum, eumque quasi vacare semper ad illarum alloquia, accessumque præstolari: ut cum Jacob, hinc tuis oculis videas, quo veluti præcipuo suo fundamento utebatur Apostolus continentiam & Virginitatem persuasurus, ait namque præter complura alia (cùm jam ante scripsisset: *Dico non nuptis & viduis bonum est illis si sic permaneant sicut & ego*) mulier innupta & virgo cogitat quæ Domini sunt, ut sit sancta corpore & spiritu: quæ autem nupta est, cogitat quæ sunt mundi, quomodo placeat viro. Porro hoc ad utilitatem vestram dico, non ut laqueum vobis injiciam, sed ad id, quod honestum est, & quod facultatem præbeat sine impedimento Dominum obsecrandi. Cogitat itaque quæ Domini sunt, utpote tempus habens & otium: Cogitat, inquam, absque ulla interturbatione, ut Deo vacet & serviat, eum laudet & diligat, ejus voluntatem adimpleat, non causâ mariti distracta vel subjectione, sed vocatione sua curis negotiorum secularium expedita.

p. 2. v. 7.

3: 5.
8: 4.

Cant. 2. c.

v. 16, 17.

Ecce Virgines ex ore Apostoli, quod oculis suis mysticè vidit Patriarcha Jacob: idque si PP. SS. testimoniis uberiùs vellem probare, non secus agerem ac si in plena meridie fulgentem solem vobis ostenderem, utpote quæ veritatem hanc ipsâ experientiâ agnoscitis: vos namque concernit quod tribus diversis locis in Canticis dicitur: *Adjuro vos filia Jerusalem, ne suscitatis, neque evigilare faciat is dilectam, quoad usque ipsa velit.* Ideoque de hac vestra prærogativa non est, quod vos instruam, sufficit si ad ejus usum exstimulem: Itaque Sponsam æmulemini: *Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia, donec aspiret dies, & inclinentur umbrae.* „ Itane, (post
lon-

„ longum discursum ait D. Bernardus) huic intenta Serm. 68.
in Cant.
 „ est illa majestas, cui gubernatio pariter & admini-
 „ stratio universitatis incumbit? & cura seculorum
 „ ad sola transfertur negotia, imò otia amoris & de-
 „ siderii hujus? ita planè: providentiam cæteris crea-
 „ turis non negamus, curam Sponsa vendicat sibi:
 „ sed & propterea utrumque ponit, dicens: Ille mihi
 „ & ego illi: Ille mihi, quia benignus & misericors
 „ est, ego illi, quia non sum ingrata: ille mihi gra-
 „ tiam ex gratia, ego illi gratiam pro gratia: ille meæ
 „ liberationi, ego illius honori: ille saluti meæ, ego
 „ illius voluntati: ille mihi & non alteri, quoniam
 „ una sum columba ejus, ego illi & non alteri, nec
 „ enim audio vocem alienorum. Hactenus Doctor
 mellifluus. Cujus & hæc Regula infallibilis: *Amor* Serm. 69.
in Cant.
Cant. 7:10.
Dei amorem animæ parit. Idem ex ead. habes: Ego
dilecto meo & ad me conversio ejus. Rationem allegat
 S. Basilius: „ Si sollicita est, quomodo placeat Do- L. de Vir-
ginis.
 „ mino, scire profectò debet, quia & ipse, in nullo
 „ licèt obnoxius, quomodo sponsæ suæ placeat, cu-
 „ rat: nam si mortalem virum vitæ suæ præsidem
 „ atque custodem nacta mulier, suæ circa illum curæ
 „ & obsequii præmium, ipsius in omnibus guber-
 „ naculum & regimen vicissim recipit, quantò ma-
 „ gis quæ Deo gubernationem sui totâ fide permi-
 „ sit, & cum illo simul vivere semper elegit, copio-
 „ sissima suæ circa illum curæ præmia, ipso sibi per
 „ omnia prospiciente, suscipiet? Idque parentibus
 adeo erat incalcatum, ut eodem sancto Antistite re- Epist. 1.
Canonica
ad Amphilo-
loch. cap.
18.
 ferente etiam infantes Deo consecrandas offerrent,
 licèt cum repulsâ: „ Illud à nobis confiteri est ne-
 „ cessarium, quod Virgo nominatur, quæ se suâ
 spon-

„ sponte Domino obtulit, & matrimonio renuntia-
 „ vit, & vitam in sanctificatione protulit: professio-
 „ nes autem ab eo tempore judicamus, quo ætas ra-
 „ tionis complementum habuerit: non enim pueri-
 „ les voces omnino in his esse ratas existimare oportet,
 „ sed eam quæ supra 16. vel 17. annos nata fuerit
 „ rationisque compos & diu examinata probata-
 „ que perseveraverit, & ut admittatur, precibus
 „ contendit: tum oportet in sacrarum Virginum ca-
 „ talogum referri, ejusque confessionem probare, &
 „ illius infirmationem inexorabiliter punire. Quæ
 „ ideo refero, ut quæ olim Virginum fuerit existima-
 „ tio apud parentes intelligatis, quam & ex D. Am-
 „ brofio licet cognoscere ad Virginem lapsam, quam
 „ alloquens ait: „ Non istam confusionem de te tuus
 „ „ exspectaverat pater, qui te sibi singularem gloriam
 „ „ computabat: non hunc luctum & has lachrymas
 „ „ ex te sibi nasci tua crediderat mater, quæ partus sui
 „ „ gemitum per tuam virginitatem consolabatur: si
 „ „ fuisses communi sorte defuncta, flectent te modice
 „ „ cum propter desiderium parentes, sed exultassent
 „ „ granditer, quia immaculatam præmiserant Virgi-
 „ „ nem, hostiam vivam, Domino propitiatricem videlicet
 „ „ delictorum suorum. Idque idem Præsul iisdem
 „ „ inculcarat olim. „ Audistis (inquiens) parentes qui-
 „ „ bus erudire virtutibus, quibus instituere discipli-
 „ „ nis filias debeatis, ut habere possitis, quarum me-
 „ „ ritis vestra delicta redimantur: Virgo Dei donum
 „ „ est, munus parentum, sacerdotium castitatis: Vir-
 „ „ go matris hostia est, cujus quotidiano sacrificio
 „ „ vis divina placatur. Ne quis autem hæc de Monia-
 „ „ libus scripta excipiat, subnectitur: „ Virgo indivi-
 „ duum

6. 4.

L. 1. de
Virginit.

„dum pignus parentum, quæ non dote sollicitet,
 „non emigratione destituat, non offendat injuria.
 Nonne suum hoc habet fundamentum? quis nam-
 que dubitaverit eas permulta posse, quæ in brachiis
 Sponsi cœlestis conquiescunt qui ad amplexus pa-
 ratus Scalæ huic mysticæ innititur. Quæ asseverant
 gloriabundæ: *Læva ejus sub capite meo & dextra il-
 lius amplexabitur me.* At hæc de Virginibus dico, ut
 & vos intelligitis, quæ verè Virgines sunt, *non faci-
 entes animam*, juxta D. Fulgentii phrasin Epist. 3. c.
 14. *sub Virginitatis nomine in concupiscentiis dormi-
 tare*: Quæ cogitant quæ Domini sunt, quomodo
 placeant Deo, cui ex S. Basilio velle placere, nihil
 „est aliud, quam laudabilem seipsam, ac beatam, &
 „ei similem pro viribus facere. Quod ut & vos fa-
 ciatis unicè commendo cum S. Augustino: Vos
 „Virgines, genus electum, & in electis electius vir-
 „ginei chori: ergone hunc quantò ejus donis orna-
 „tiores estis, tantò minus amabitis? Agite quod ait A-
 „postolus (monet idem doctor alibi) quoniã non co-
 „gitatis ea quæ sunt mundi, quomodo placeatis ma-
 „ritis, cogitate quæ Dei sunt, quomodo illi in omni-
 „bus placeatis, ut non uterum foetibus, sed animum
 „fœcundum possitis habere virtutibus.

Cant. 2: 6.

8: 34

L. de Vir-
ginit.de Virginit.
c. 40.Serm. 60.
de diversis.

§. V.

De Angelis in Scala.

Quinta circumstantia est, quòd *in Scala Angeli*
 videantur, cujus triplicem ex S. S. P. P. colligo
 considerationem:

Prima

L. 1. de
Virgin.

6. 3:7. 8.

In Brevia-
rio Roman.
22. Novem.
Lecl. 4. &
5.

Matth. 22:
29. & 30.

Prima est Angelorum pro Virginibus cura & præsidium: „ Vobis Virgines sanctæ speciale præsidium est (scribit S. Ambrosius) quæ intemerato pudore „ sacrum Domini servatis cubile: neque mirum si „ pro vobis Angeli militant, quæ Angelorum moribus militatis: meretur eorum præsidium castitas „ virginalis, quorum vitam meretur. Quem in sensum jam ante citaverat illud ex Canticis: *Lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israël, omnes tenentes gladios & ad bella doctissimi*: quis namque ille Salomonis lectulus, nisi Status Virginalis, in quo Salomon divinus deliciatur cum anima capta? hunc ad defensionem ambiunt Angeli, sive ut in Scala nostra mystica videmus & adstant Angeli quæ est eadem cum lectulo. Videtis illos? agnoscite eos vestros præfides, quibus volupe vestro vacare ministerio, pro vestra custodia excubias agere. Exempla, quibus hoc confirmem, plurima suppeditant gesta SS. unum allegasse sufficiet ex Vita D. Cæcilie, quæ cum contra propositum suum & invita ad matrimonium cum Valeriano coacta fuisset, primâ nuptiarum nocte se dixit sub Angeli tutela, qui ejus virginitatem defensaret, ideoque nihil committeret, quo in se Dei iram provocaret: dicti veritatem post baptismum & ipse & frater ejus Tiburtius illo viso agnovêre.

Secunda est Virginum excellentia, quæ per hos Angelos adumbrantur: ex eo namque, quod Sadducæis rogantibus quisnam fratrum, quæ septem numero successivè eandem uxorem habuerant, eam in resurrectione esset habiturus, responderit Salvator:

Erratis, in resurrectione enim neque nubent, neque nubentur,

bentur, sed erunt sicut Angeli Dei in caelo. Deducunt
 SS. P P. Virginitatem virtutem, sive ut loquitur S.
 Hieron. similitudinem, esse *Angelicam*, ideoque Vir- *Epist. 50.*
 gines Deo consecratas Angelis similes: omnes alle-
 gare necessarium foret, si omnium glossas referrem,
 aliquos tamen duxi audiendos, ne, ubi illi tam fuere
 eloquentes, nos silentiarii simus. „ Quod nobis pro-
 „ mittitur, vobis praesto est, votorumque nostrorum
 „ usus apud vos est: de hoc mundo estis, & non estis
 „ in hoc mundo: seculum vos habere meruit, tenere
 „ non potuit: (habet D. Ambros.) „ Hoc vobis sua- *L. 1. de*
 „ deo (ait idem) quo nihil pulchrius, ut inter homi- *Virgin.*
 „ nes Angeli sitis, qui nullâ sibi ligantur nuptiali co- *in Exhort.*
 „ pulâ., „ Quod futuri sumus (verba sunt S. Cypriani) *ad Virgin.*
 „ jam vos esse coepistis: Vos resurrectionis gloriam in *de Habit.*
 „ isto seculo jam tenetis: per seculum sine seculi con- *& discipli-*
 „ tagione transitis, cum castæ perseveratis & virgi- *na Virg.*
 „ nes Angelis Dei estis æquales. Adam autem cog- *Hom. 18.*
 „ novit uxorem suam: considera (inquit S. Chryso- *in Genes.*
 „ stomus) quando hoc factum sit: post inobedien-
 „ tiam, post paradisi emissionem, tunc primum usus
 „ rei veneræ coepit: ante inobedientiam enim Ange-
 „ licam vitam imitabantur, & nulla fuit concubitus
 „ causa: qui enim potuit cum neque corporalibus
 „ necessitatibus obnoxii fuerint? Itaq; ab initio Vir-
 „ ginitas palmam principatus accepit, sed postquam
 „ per desidiâ peccatum intravit, & aditus patefa-
 „ ctus est his quæ peccati sunt, illa quidem avolavit
 „ utpote ab his, qui indigni tantæ virtutis magnitu-
 „ dine facti erant, subintravit autem rei veneræ lex.
 „ Cogita igitur dilecte quanta Virginitatis dignitas,
 „ quàm sublimis & magna possessio, supraque huma-
 nam

nam naturam, & quæ opus habeat manu supernâ. Quod enim hi qui Virginitatem alacriter arripiunt, in corpore ea agant quæ incorporearum sunt virtutum, audi Christum Judæis dicentem: &c. Vidisti quomodo in terra ambulant, & corpore circumdati angelicam vitam imitantur, qui Christi amore Virginitatis sortem acceperunt? nam quantum hæc major est, & sublimior tanto majores sunt, & coronæ & retributiones & repromissa bona eorum, qui cum hac in aliis bonis operibus se exercent. Amplius dicit S. Basilius: „ Hi profecto qui virginitatem servant Angeli sunt: Angelique non obscuro aliqui, sed sanè illustres atque nobilissimi: illi enim carnis nexibus liberi integritatem suam in cœlis servant, & loco & naturâ inviolabiles, & apud summum Regem omnium Deum constituti: at verò isti in terrâ, carnis illecebris & voluptatibus diu reluctantes, ac diaboli tentamenta perpetuâ exercitatione vincentes, incorruptionem angelicæ puritati parem virtute præcipuâ ante Creatoris oculos custodierunt. Cui adstipulatur S. Petrus Chrysologus: „ Semper est Angelis cognata Virginitas: in carne præter carnem vivere, non terrena vita est sed cœlestis: & si vultis scire angelicam gloriam acquirere majus est, quàm habere: esse Angelum felicitatis est, Virginem esse virtutis: Virginitas enim hîc obtinet viribus, quod habet Angelus ex natura, quam proinde Angelum artificialem merito dixerim. S. Bernardus: „ Differunt homo pudicus & Angelus felicitate, non virtute: Angeli castitas felicior, hominis fortior. Et D. Cyprianus: „ Virginitas æquat se Angelis, si verò exquiramus, etiam excedit,

*De vera
Virginit.*

Serm. 143.

Epist. 42.

*L. de Bono
pudicitia.*

„dit, dum in carne luctata victoriam etiam contra naturam refert, quam non habent Angeli. Jam audistis omnes, cum omnium eadem sit loquela: qua de causa Cœlibes quasi Cœlites dixit S. Hieronymus. *L. 2. contra Jovinian.* Et D. Joanni Apostolo adorationem sui prohibet Angelus. Vultis exemplum pro ampliori proba? In Virgine Stephano protomartyre habes (non enim solum sexus feminini, sed & virilis est hæc virtus) *Intu- Ab. 6: 15.* entes eum omnes qui sedebant in concilio, viderunt faciem ejus tanquam faciem Angeli.

Tertia autem & præcipua est earundem obligationis adumbratio: debere scilicet, quotquot in hac mystica Scala sunt, angelicis nitere virtutibus, & *virtute animæ & corporis integritate Angelis esse æquales*, ex sensu S. Basilii. Multæ sunt, quæ sufficere existimant, si velatæ sint, si Deo consecratæ: at decipiuntur, non enim eæ Virgines, sed vocabula nuda & nomina cassa sunt Virginum, ampliùs requiritur, & quid requiratur in Scala hac videte, ut nempe Angelos se exhibeant moribus & virtutibus: „ Statim ut „ filius Dei ingressus est super terram, novam sibi familiam instituit (scribit D. Hieronymus) ut qui ab „ Angelis adorabatur in Cœlo, haberet Angelos & „ in terris. Ecce Angeli estis, seu potius esse ratione vocationis vestræ debetis, cum *Angelis* ad obsequia divina promptæ, ad facta heroica cum *Archangelis* expeditæ, cum *Principatibus* animæ vestri regni præsides sollicitæ, cum *Potestatibus* contra dæmonum tentationes fortes, cum *Dominationibus* non passionum vestrarum mancipia at earum dominæ, cum *Virtutibus* in bonis operibus frequentes, cum *Thronis* gratum Dei hospitium, cum *Cherubinis* cœlesti noti-

tiâ instructæ, & divino amore flagrantés cum *Seraphinis*: talis quæcunque est, ea demum est, qualis esse debet Angelus non naturâ sed imitatione; ea talis est, qualem debere esse omnes, quæ in hac mystica Scala sunt, Hi Angeli adumbrant: „Immaculatus,“ enim Dominus sibi familiam etiam in hoc pleno, colluvionum fragilitatis humanæ corpore consecra-

L. 1. de vit, ex S. Ambrosio.

Virgin.

Auditis imò intuemini ex vi vocationis obligationem vestram, quam & ipsæmet contraxistis: nonne provolutæ olim ante Aram vos totas Deo consecrastis? nonne omnibus notum voluistis in terrenorum Angelorum numerum & magni Domini Familiam vos receptas? quid est quod tunc vobis reservantes

Act. 5: 2.

cum Anania & Zapphyra Deo subtraxistis? nihil omnino, holocausta eratis flammâ divini amoris incensa, in ejus honorem totaliter consumenda: Sponsæ eratis, omnia vestra & vos ipsas in Sponsum celestem resignantes. Ut & hinc denuo pateat falsa eorum distinctio, qui in eo à Religiosis vos discriminant, quòd illi arborem ipsam cum foetibus, vos autem retentâ arbore solummodò quosdam fructus Deo deferatis, cum ex vi status vestri ad divinum obsequium eadem cum illis vos obligatio constringat.

State itaque promissis, & quæ nomine Angelorum familiam augetis in terra, cœlestium Angelorum officia æmulemini: horum præfidiis gloriemini quidem, gloriemini etiam (& meritò potestis) status vestri excellentiâ, quæ vos Angelis reddit æquales: sed & (quod omnibus & singulis summè inculcatum oportet) ejusdem obligationi satisfacite: est quidem ex S. Cypriano; *Virginitas Soror Angelorum*. Sed & ex eodem

eodem ; *Regina Virtutum & possessio omnium bonorum.*

§. V I.

De Angelis in Scala ascendentibus.

Angelos in Scala vidimus, sequitur ut eosdem Ascendentes contemplemur : quos dum vobis conor ostendere, ecce prima occurrit primum pedem huic Scalæ imponens (cujus memoriam agit Ecclesia) ^{21. Novemb.} beatissima Virgo Maria, quam Virginum Matrem ac Magistram multis probat D. Ambrosius, *Hæc est imago Virginitatis*, scribens inter alia, *Talis enim fuit Maria, ut ejus unius vita omnium disciplina sit.* Neque illa occurrit sola, sed & piissimi ejusdem parentes Joachim & Anna, hanc unicam suam filiam, & unicè dilectam gratissimo spectaculo adducentes ad hanc Scalam, eamque dum in Templo Solymæ præsentant, in illam erigentes ac collocantes. Quo spectaculo *ab Ascendentibus* divertimur ad *Ascensuras* earumque parentes, atque ab hisce detinemur : quibus, Virgines ad hæc Scalas conscendendas pelliciens, hoc eorum exemplum æmulari multis suadet Apostolus, tandemque concludit : *Igitur & qui matrimonio jungit Virginem suam benè facit, & qui non jungit meliùs facit.* ^{1 Cor. 7. vers. 38.} Quis namque matrimonii finis ? nonne ut proles suscitentur quæ hîc deserviant Deo, & in Cœlo eundem collaudent ? Ubi autem id meliùs fiet, an si in pèstilenti seculi aura maneant, vel si se Deo consecrent ? Apostolus, qui se spiritum Dei habere putabat, statum Virginalem præfert : „ (Lau- ^{1 Cor. 7 :} do nuptias, laudo conjugium, sed quia mihi Virgi- ^{40.} nes generant : Lego de Spinis Rosam, de terra aurum,

Epist. 22.
ad Eu-
stoch.

rum, de concha margaritam, scribit S. Hieronymus, „
Apostolo concinens) ideóque si ad hunc suas paren-
tes inducant; atque ad Scalas hasce adducant, melius
facient, & ut faciant hortatur. „ Bonum si Virgi-
ni studia parentum, quasi flabra pudoris aspirent; „
sed illud gloriosius, si teneræ ignis ætatis etiam si-
ne veteribus nutrimentis spontè se rapiat in fomi-
tem castitatis, monet D. Ambrosius. Inducere pos-
sunt parentes, sed cogere non debent; neque debet
sequi filia vota parentum, nisi invitari se à Domino
Scalæ nostræ innixo agnoscat, atque ad ascensum à
Deo se trahi sentiat, nam, *non omnes capiunt verbum*

L. 1. de
Virgin.

Matth. 19:
11.
Joan. 6:
44.

istud, sed quibus datum est; inquit Salvator. Et, *nemo
potest venire ad me, nisi Pater, qui misit me, traxerit
eum*. Etenim vocanti Deo reluctari malum est, ac si-
ne ejusdem vocatione hisce Scalas imponi invitam æ-
què malum. Vidistis aliquando pueros invitos ac re-
luctantes aliquórsu protrahi, at dum dimittuntur,
manent ubi sunt: Vidistis tum ipsissimam earum
imaginem, quæ absque Dei vocatione ad hasce Sca-
las deducuntur: non vel pedem promovent: aliis
sunt impedimento, & suis Superioribus oneri ac do-
lori: cui malo ut occurratur ad Amphilochem Ico-
nii Episcopum hæc præscribit S. Basilius: „ Non „

Epist. 1.
Canonica
can. 18.

pueriles voces omnino in his esse ratas existimare „
oportet, sed eam quæ supra 16. vel 17. annos nata „
fuerit, rationisque compos & diu examinata proba- „
tæque perseveraverit, & ut admittatur precibus „
contendit: tum oportet in sacrarum Virginum ca- „
talogum referri ejusque confessionem comproba- „
re: multas enim parentes & fratres offerunt, & qui- „
dam eorum, qui eas cognatione attingunt, ante æ- „
tatem

tatem

„tatem non ad cœlibatum ex seipsis incitatas, sed ali-
 „quid, quod ad victum suum pertinet, procurantes :
 „quas non facillè admittere oportet, donec apertè
 „propriam suam sententiam perscrutati fuerimus.
 hæc ille. Et quia sæpius deficiunt Sacerdotes, æquè
 prurientes ad Virginum acceptationem ac parentes
 ad earundem oblationem, *David*, qui numero gau-
 dent, non *Gedeones*, qui animos respiciunt. Dumque
 rara solatia ex ab intus habent nec superiores suos ad-
 nutum, instar puerorum quibus caput morosum hæ-
 rent sine ullo profectu, obmurmurant & recalcitrant.
 Gratus Deo Sacerdotum zelus pro augmento Vir-
 ginum, si sit secundum scientiam : grata etiam Deo
 parentum vota, dummodo ex sincera oriantur inten-
 tione, quibus quoque ut plurimum annuit : patet id
 in S. Monica Matre D. Augustini : in genitrice S.
 Bernardi, quæ proles recens natas brachiis complexa
 Deo devovebat, & eo quidem fructu, ut omnes sep-
 tem Sanctitate celebres obierint : In Francisco Sale-
 fio, quem, ut se gravidam sensit, divino cultui desti-
 naverat parens : qui proinde consilium illud paren-
 tibus omnibus suggerit. Nemo itaque filias suas
 Deo obtrudat, sed si vocet, si trahat eas, ut suam Jo-
 achim & Anna adducant, & Scalæ huic imponant :
 insuper nemo reluctetur, & ab ascensu retrahat ascen-
 suras : quales, cum tempore D. Ambrosii plures in-
 venirentur Mediolani, graviter in eas invehitur.
 „Plerasque Virgines cognovi velle, & prohiberi et-
 „iam prodire à matribus (ne scilicet eum audirent
 „Virginitatis præconem) & quod est gravius Vidu-
 „is, cum quibus hic mihi sermo est : nempe si homi-
 „nem amarent filia vestra per legem possent eligere
 quem

*In Vita
ejus l. 1.*

*Intrao.
p. 3. c. 3 7.*

*L. 1. de
Virgin.*

Epist. ad
Eustoch.

quem vellent : quibus igitur hominem eligere li-
cet, Deum non licet ? Quid invides mater filiæ ?
(Scribit S. Hieronymus) tuo lacte nutrita est, tuis
educata visceribus, in tuo adolevit sinu, tu illam
virginem sedulâ pietate servasti : indignaris quòd
noluit militis esse uxor, sed Regis ? grande tibi be-
neficiam præstitit, focrus Dei esse cœpisti. Ideoque
dæmonum agit partes, quisquis hic luctatur cum
Deo : Illius namque studium est dissuadere quæ
Deus suadet, revocare ab illa via, quam ad salutem
necessariam seu utilem Deus proponit : *Inimici ho-*

Matth. 10: mines domestici ejus. Monet proinde præ-
cit. 36.

L. 1. de
Virg.

Antistes, ne Virgines cedant, parentumque con-
tradictiones quodammodo excusat. „ Contradi-
cunt parentes, sed volunt vinci : resistunt primò
qui credere timent : indignantur frequenter, ut
discas vincere : abdicationem minantur, ut tentent
si potes damna seculi non timere : quæsitis blandi-
untur illecebris, ut videant si variarum mollire te
non queat blanditia voluptatum. Exerceris Virgo
dum cogaris, & hæc tibi prima certamina anxia pa-
rentum vota proponunt. Excusabilis contradictio
si hoc intuitu fiat, sin minùs prope in januis solet esse

Job 9: 4.

divina vindicta : *Quis namque restitit Deo & pacem
habuit ?* Illustre exemplum concludit apud eundem
Antistitem propositam doctrinam, quod Virginis
constantiam firmet & refractariorum pœnam pro-
bet, quod ex eodem totidem verbis transcribo :

L. 1. de
Virg.

Memoriæ nostræ puella dudum nobilis in seculo,
nunc nobilior Deo, cum urgeretur ad nuptias à pa-
rentibus & propinquis, ad sacrosanctum Altare,
confugit : quò enim meliùs Virgo recurreret,
quàm

„quàm ubi sacrarium Virginitatis offertur? ne is
 „quidem finis audaciæ, stabat ad Aram Dei, pudor-
 „ris hostia, victima castitatis: nunc capiti dexteram
 „Sacerdotis imponens, precem poscens: nunc justæ
 „impatiens moræ ac summum Altari subjecta verti-
 „cem, num meliùs (inquit) mater tu me quàm Al-
 „tare velabis, quod sanctificat ipsa velamina? plus
 „talis decet flammeus, in quo caput omnium Chri-
 „stus quotidie consecratur. Quid agitis vos propin-
 „qui? quid exquirendis adhuc nuptiis sollicitatis
 „animum? jam dudum provisus habeo. Sponsum
 „offertis? meliorem reperi: quolibet exaggerate di-
 „vitiis, jactate nobilitatem, potentiam prædicate:
 „habeo eum, cui nemo se comparet, divitem mun-
 „do, potentem imperio, nobilem cœlo: si talem ha-
 „betis, non refuto optionem: si non reperitis, non
 „providetis mihi, sed invidetis. Silentibus cœteris
 „unus abruptiùs: quid si, inquit, pater tuus viveret,
 „innuptam te pateretur manere? tum illa majori re-
 „ligione, moderatiore pietate, & ideo fortasse defe-
 „cit, ne quis impedimentum posset afferre. Quod
 „ille responsum de patre de se oraculum maturo sui
 „probavit exitio: ita cæteri eadem quisque metuen-
 „tes, favere cœperunt, qui impedire quærebant.
 Hæc sanctus Virginum pœdagogus.

Nolite itaque, Parentes, invito Deo Filias vestras
 obtrudere, neque denegare exposcenti, exemplum
 habetis in parentibus beatissimæ Virginis Mariæ: ne-
 que vos Virgines Deo trahenti reluctemini: at si in
 numerum Angelorum suorum vos vocet, ad exem-
 plum Beatissimæ Virginis alacriter & hilariter hæc
 Scalas conscendatis. Sunt qui vos detinere nituntur?

ampliùs ad Dominum Scalæ innixum attendite, quàm ad homines: sic fiet, ut qui nunc hasce Scalas ascenditis, ad amplexus sempiternos Sponsi cœlestis aliquando perveniatis.

Nunc ad Angelos Ascendentes transeamus, qui quid velint, ante intelligere non licebit, quàm quid ex sensu SS. PP. sit *Ascendere* cognoverimus: de quo consultus à me S. Augustinus, pluribus in locis idem esse ac in virtutibus proficere nomine omnium respondit: audite ipsum Sanctum Doctorem: „ Ascendit omnis qui proficiat, cadit omnis qui deficit: nec pedibus ascendere quæras, nec pedibus te descendere putes: amando Deum ascendis, amando seculum cadis. Ascensionum ad Deum gradus sunt puritatis affectus: iter tuum voluntas tua est: amando accedis, negligendo recedis: constitutus in terra Deo jungeris, quia quæ Deo chara sunt diligis. Inde jam cum eodem Præsule quid hi *Angeli Ascendentes* adumbrent licet colligere, nempe in virtutibus proficientes: sic namque relatâ Patriarchæ visione in titulum Psal. 119. commentans concludit: *Possumus putare Ascendentes visos, Proficientes* quod & ibidem paulò post reiterat: *Ascendentes qui sunt? qui proficiunt ab intellectu spiritualium.* *Angeli* itaque *Ascendentes*, in virtutibus proficientes adumbrant, seu potiùs suo ascensu obligationem ad profectum Virginibus designant, de qua nunc latiùs agendum: quamque aliunde non deduco, licet sese offerant quàm plurimæ ejusdem scaturigines, quàm ex ipso vestro Statu: eam namq; hæctenus Scalam diximus in Ecclesiæ suæ domo à Christo erectam: quis autem Scalæ usus? nonne ad ascensum? hunc tollas,
nec

in Psal.
126.

L. de vera
innocentia
c. 251.

nec illa te indigere agnoscis: adeo que hinc colligite cum eam vobis is erexerit, vosque sua vocatione in ea posuerit, necessariò vos per eam ad se quotidie debere ascendere, tot virtutum actibus juxta D. Bernardum, quot gradus occurrunt, idque S. Paulus, licet aliis verbis, inculcat: *Virgo cogitat quæ Domini sunt, quomodo placeat Deo, ut sit sancta corpore & spiritu.* Epist. 53. 1 Cor. 7: 34.

Attendendum ad verba Apostoli non dicentis: cogitabit aut cogitavit sed *cogitat quæ Domini sunt, ut sit sancta*, i. e. in virtutibus confirmata corpore & spiritu, intus & extra: non enim sufficit propositum profectus aut principium, sed ejusdem continuatio jugis requiritur: *cogitat*, & ad hoc, ut cogitet omnesque vires suas exserat, ex vi Status est obligata: nunquam cessare, nunquam intepescere ei in obsequio divino, licitum, sed continuò progrediendum: „Divinis rebus mentē intendant, (urget S. Ambrosius in illud: erunt sicut Angeli Dei,) & tanquam exuti corporis infirmitate non quæ hominis sunt, sed quæ Dei sunt cogitent. Angelos in Scala conspiciunt, non quiescentes sed *Ascendentes* videtis, atque in iis quid vobis hisce Angelis delineatis agendum deducite: *Non est stare omnino in pendulo fragilis Scala*, præmonet D. Bern. *si attentas stare ruas necesse est: minimè pro certo est bonus, qui melior esse non vult, & ubi incipis nolle fieri melior, ibi etiam desinis esse bonus.* Epist. 91.

Quò respiciens D. Cyprianus inter alias Virginitatis descriptiones hæc posuit: *Virginitas quid aliud est quam futuræ vitæ gloriosa meditatio*: quid autem in ea agendum, nisi jugiter assistendum Deo? *Virginitas est perseverans infantia*, eò quòd hæc Deo jugiter adhærendi obligationem inducat, quomodo

matribus suis adglutinantur infantes : Disce itaque Virgo per hæc Scalas quotidie te insinuare in cœlestium Spirituum Choros, disce ascendere & veluti infans quotidie accurrere in brachia & amplexus Domini Scalæ innixi; non nudo nomine tibi blandiaris, *ex D. Ambrosio in Instit. Virginis c. 17.* *neque enim solitaria dos pudoris est*, sed ad virtutum exercitia obligatio sub nomine tecta te provocet : notum, est scientiæ vel artis alicujus nomine indignum, qui in ea exercitatus non est, vel se non exercet : idem & vobis quæ spirituales dici amatis applicate, nisi in operibus piis continuò vos exerceatis : quæ oleum in vasis non habebant, licet lampades haberent, *Matth. 25. c.* Virgines quidem sed fatuæ appellantur, ut insinuetur à Virgine amplius quàm fucum vestis & nudam continentiam desiderari : flamma dilectionis & oleum bonorum operum adsit necesse est, si cum lampade Virginitatis ad cœlestes nuptias Virgo intrabit : *Epist. 8. ad Demetr.* „ Felix illa conscientia (scribit D. Hieronymus) & „ beata Virginitas, in cujus corde præter amorem „ Christi, qui est sapientia, castitas, patientia, atque „ justitia, cæteræque virtutes, nullus alius versatur „ amor. Optarem omnium vestrum cordibus hæc me posse insculpere, & ut altius infigantur, capite hæc duo Statui vestro annexa privilegia.

Primum est eo die quo hunc, Deo vos consecrantes, inchoastis, plenariam vobis omnium peccatorum vestrorum factam remissionem, cujus præter alios testis *Epist. 25.* est S. Hieronymus, tam ad Paulam super obitum *Epist. 8.* Sillæ Filiæ, quàm ad Demetriadem Virginem. Hoc Privilegio *2. 2. 9.* ex D. Thoma gloriantur Religiosi, idque *ult. a. 3.* multis deprædicat in Antiquario Monastico *ad 4.* Epist. 4. Nebridius à Mundelheim, neque ipsis invidemus, sed

sed & vobis asserimus, & cum D. Hieronymo applicamus, qui id secundum baptismum appellat: ut autem baptismus primus, qui est janua quâ in Ecclesiam intratur, tollit peccata omnia, etiam ea quæ ante eum, si adultus sit baptizandus, admisit, omnemque peccati reatum, eò quòd sit quædam spiritualis regeneratio: ita quoque eadem postmodum admissa delet hic Baptismus secundus, quo desinens esse quod erat in seculo, quasi renascitur Deo: ex quo capite Paulam in obitu filix suæ Blefillæ solatur D. Hieronymus: *eò quòd secundo quodam modo propositi se baptismo laverit.* Sed quod propriè facit ad rem nostram, ut ratione baptismi obligatur baptizatus, ut induat novum hominem, Christi Legem profiteatur, ejusque virtutes imitetur: ita & secundo hoc propositi Virginalis baptismate nova & arctiori ratione ad hoc studium obligatur, & eò ampliùs quòd per illud in perfectiori statu collocatur: „ Nunc autem quia „ seculum reliquisti & secundo post Baptismum gratia „ du inisti pactum cum Adversario tuo, serva fœdus „ quod pepigisti, ad Demetriadem scribit S. Hieronymus. Scias itaque tum expeditas omnes tuas præteritas rationes cum Deo, ideòque te ab eo tempore novum inchoare Codicem, in quo non nova debita annotes sed merita & lucra: novamque ducendam tibi vitam tali statu dignam. Virgines selectæ pro Assuero Rege ad eum non ingrediebantur nisi postquam veteres vestes deposuissent sequeque novis exornassent: estis in Scala hac, & ingressuræ seu potiùs ascensuræ ad Regem illum ei innixum, veteres lacinias in primo ascensu exuistis, novis omnimodæ virtutis ornamentis vos induatis necesse: *Astitit Regina Ps. 44. 10.*
à dex-

Hester 2. c.

à dex-

à dextris tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate: talis fit oportet, quæ dignè ascendet.

Secundum est, divinæ gratiæ abundantia Statui vestro annexa: non loquor jam de ea, cujus copiam ex ipso fonte, Eucharistiâ scilicet, fugitis & hauritis, sed de illa tantum quam ratione Status vestri vobis debet gratiarum Author; eo enim ipso ac vestra crescit obligatio, crescunt etiam auxilia divina: *Ascensiones in corde suo disposuit: etenim benedictionem dabit Legistor, ibunt de virtute in virtutem videbitur Deus Deorum in Zion.* Facit huc quod in laudem castitatis fratris sui Satyri in ejus exequiis dixit S. Ambrosius, ubi eum eliganti periphrasi vocat *virtutum parentem*: quæ parens dicitur? an non illa sola, quæ prolem enititur? Virginem divinæ gratiæ semen fecundat, virtutes enitatur necessè est: & ut natura puerperæ lac suppeditat, ut proles enutriat, ita, lacte divinæ gratiæ animæ vestræ ubera intumescunt, quò adeptas virtutes perficere possitis: in necessariis nunquam deest Deus: qui Scalam vestram erexit, in ea vos collocavit, ad ascensum vires etiam suppeditabit.

Cum venia vestra à vobis peto, an huic vestræ obligationi à prima Status inchoatione usque hodie satisfeceritis? Si sic, certè congaudeo: sed timeo de multis quod non, seu potius mecum plures experiuntur contrarium: habet hîc locum quod notat Thomas de Kempis: „Si omni anno unum vitium extirparemus, citò viri perfecti efficeremur, sed, modò è contrario sæpe sentimus, ut meliores & puriores in initio conversionis nos fuisse invenimus, quàm post multos annos professionis: fervor

& pro-

De Imit.

1. c. 11.

„ & profectus quotidie deberet crescere, sed nūc pro
 „ magno videtur, si quis primi fervoris partem possit
 „ retinere. Examine se quæque suoque se iudicio
 „ dijudicet: si quæ se ream deprehenderit, & consilium
 „ expetat ex eodem subnecto: „ Si modicam violen-
 „ tiam faceremus in principio, tunc postea cuncta
 „ possemus facere cum levitate & gaudio: patet id in
 „ simili: infantes licet pedes habeant & crura, tamen ni-
 „ si ducti progredi non possunt, assueti verò progres-
 „ sui, paulatim, quamvis tardè, progrediuntur, ac tan-
 „ dem currunt pro libitu. *Nemo repente fit summus,* *Serm. 1. de*
ascendendo non volando apprehenditur summitas Sca- *S. Andrea.*
lae, observat D. Bernardus. Infantes seu renatas vos
 „ dixi ad vitam spiritualem in initio suscepti Status ve-
 „ stri: si tum cum difficultate quadam proficiatis non
 „ miror, at si progressum tentetis ut tenemini, per hanc
 „ Scalam mysticam non ascendetis sed curretis. Legere
 „ non potest tyro, necessarium ut primò literas discat
 „ earumque copulas, tum distinctè & sine hæsitacione
 „ recitabit quæcunque: inde exemplum desumite
 „ quod imitemini: exercitium profectum & perfectio-
 „ nem parit. *Quomodo enim sine exercitio doctrina aut* *Ex S. Am-*
sine usu profectus? *brofiol. 1.*
de Off.
c. 10.

§. VII.

De Angelis Descendentibus.

EOs *Ascendentes* vidimus, videbimus modò *De-*
scendentes: & ut benè videamus, attendenda D.
 „ Augustini annotatio, non visos decidentes, sed *de-*
 „ *scendentes.* „ Non enim frustra non dictum est Ca- *In Titulū*
 „ dentes sed *Descendentes:* multum autem interest *Pf. 119.*
 „ inter

inter descendere & cadere, nam quia cecidit Adam, ideo descendit Christus: ille cecidit superbiâ, hic descendit misericordiâ. Adeoque ex eodem in benigniori hoc sensu exercitium mortificationis denotat hic descensus, quo in se & ad se anima descendit.

Descende ut eleveris, noli extolli, ne elidaris, monet

In Ps. 41. idem Hipponensis Præsul. Vides itaque ô Virgo Angelos descendentes? vides præambulones, quos subsequaris: Pædagogos vides, quorum instructionem exequaris: vides monitores, qui suo te descensu spirituales hunc descensum edoceant, quo in te descendas, vitia tua & imperfectiones consideres, easque amore perfectionis extirpes & eradices. Virgines multæ sunt, quæ suo se officio abundè satisfacere existimant, si Horas Deiparæ recitent, quotidie Sacros interfint, statutis diebus ad exomologesin & sacram synaxin accedant, aliâque exercitia observent: earum sollicitudinem laudo quidem, sed & amplius requiro, non enim hæc sufficiunt, sed & necessarium, ut amorem proprium elimines, quo plenum est cor tuum: ut sensualitatem supprimas, cui nimis pertinaciter adhæres: ut odium, invidiam, æmulationemque extirpes, quibus contra proximum flagras: ut murmurationes, obloquia, rixas, detractiones aliaque vitia linguæ devites, quibus obnoxia es: ad hæc Virgo descendat necesse est, quæ in hac Scala dignè ambulabit, eumque descensum à descendentibus Angelis addiscat: Schola namque est status Virginalis, ubi æquè descendenda vitia, ac addiscendæ virtutes: „ Sume igitur „ alas Virgo, sed spiritus, ut supervoles vitia, si contingere cupis Christum: monet proinde D. Ambrosius: Isque in Oratione funebri in obitu Valentini-

*L. 1. de
Virgin.*

niani

niani Imperatoris omnium Ordinum testatus tristitiam de Virginibus scribit, quòd *sunt Lilia myrrha plena, candorem integritatis & mortificatæ corporalis illecebræ gloriam præferentes*: hæc tua gloria, si domina sis vel esse labores tuarum passionum, easque sub imperio teneas. Liliū es, sed ut sis myrrha plenum, ad id necessaria tui ipsius subactio & victoria, myrrha namque à corruptione præservat, à qua si & tu liberari desideres, hac mortificationis myrrha te condias necesse est. Sed quia ex D. Ambrosio Virgines Lilia diximus non ingratum suspicor Sanctum Augustinum fusiùs id declarantem audire cujus hæc sunt verba: „Potest Lili nomine unaquæque Virgo significari: Liliū siquidem flores reliquos candore nimitioris præcellit, & odoris nihilominus jucunditate præpollet, unde satis congruè virgineo assimilatur decori: iste namque flos altiùs, à qua ortus est, tellure sustollitur, & reportandus ad æthera totus aperitur, à foris quoque nimis candidus, intùs verò rutilo flammescit aspectu, habens præterea quasi quendam permanentem in medio flosculum: sic nimirum Virginitas toto à visu ab infimis ascendens ad ea quæ superna sunt ambit: candescit exteriùs munditiâ Virgineæ carnis, flammescit interiùs amore geminæ charitatis: flagrat passim odore bonæ opinionis: extollitur ad sublimia intentione continua cordis. Sed hoc pretiosum germinis Liliū, sicut sacra perhibet Lectio, inter spinas invenitur, ut noverint Venerandæ Virgines, & hominum se debere tolerare molestias inter quos degunt, & punitionum tentamina malignorum fortiter exsuperare spirituū, ut per hoc

Serm. 1. de
Assumpt.
Virg. Mariae.

Cant. 2: 21

hoc à Domino amicè inter filias vocari me-
reantur. hæc ex Sancto Doctore. Nonne id ra-
tioni consentaneum est? quo namque animo Sta-
tum vestrum inchoastis? nonne, ex D. Paulo, ut co-
gitaretis quæ Domini sunt, quò sanctæ essetis corpo-
re & Spiritu? fuit alia vestra intentio? sinistra fuit:
unde nec mirum si à mala arbore prodeant mali fru-
ctus. Audite eundem Antistitem: „Non grande
onus impositum est Virginibus, major amor im-
fuit majus onus. Virgines, quod licebat, nolue-
runt, ut plùs placerent ei, cui se devoverunt. Am-
bierunt illam pulchritudinem cordis sui, tanquam
Deo dicentes: quid jubes? ne adulteræ simus?
plus facimus amando te, quàm jubes. Illæ ergo,
quibus terrenæ nuptiæ viluerunt, quæ terrenos
amplexus non desideraverunt, usque adeò accepta-
verunt præceptum, ut non recusarent consilium:
ut plùs placerent, plùs se ornaverunt. Ecce Virgi-
nes hic scopus vester, hoc debet esse studium ve-
strum, nempe placere Deo. Quæro autem an de-
fectus & vitia tua, quorum mancipium es, Deo
placeant an displiceant? placere si dixeris, tua te con-
scientia convincet: sin autem displiceant, vides jam
quantopere te astringat Vocatio tua, quò ea ex tee-
vellas & ad ea evellenda in hac Scala descendas.

Ut autem hoc amplius capias, attende ad ordi-
nem, quem Angeli in Scala teneant: *Vidit Angelos
Dei ascendentes & descendentes per eam.* Vides non
priùs descendentes sed ascendentes, & tum descen-
dentes: anima namque gressibus sinceri amoris pur-
rissimæque intentionis ascendens ad amplexus Do-
mini Scalæ innixi, suas videns maculas quibus detur-
para

1 Cor. 7:
34.

Serm. 18.
de verbis
Apost.

Gen. 28:
12.

pata est, suos defectus qui eam Sponsi præsentia indignam reddunt, suas imperfectiones quæ venustatem suam obscurant, suam à cœlesti Sponso dissimilitudinem quocum copulari affectat, tam multa quæ ei etiamnum displiceant, cui se placituram devoverat, quantocius descendit ut hæc tollat, expungat, abstergat. Assumit quidem ornamenta virtutum, sed quia hæc minorem gratiam conciliant nisi abstersæ sint animæ maculæ, quæ similitudinem cum Sponso obfuscant, suo nitori strenuè incumbit, quò respiciens D. Cyprianus hunc Statum eleganter vocat Dei Imaginem: *Dei Imago respondens ad sanctimoniam Domini*. Et S. Basilius: „Magnum revera quiddam ac præclarum Virginitas est, quæ, ut totum simul explicem, hominem incorruptibili Deo simillimum facit. Ut similitudinem incorruptibilis Dei (paulò post subnectens) in se veluti in speculo mundissimo, ipso jam gratiis suis suavissimi radii in morem illi influente, speciem & laudem suam consequatur. Multæ sunt quæ se ab osculis & amplexibus divinis arceri sentiunt & lamentantur, at nesciunt suâ id culpâ fieri, quia in amplexus divinos non satis lotæ, sed fordibus imperfectionum obsitæ irruunt: amat ille Sponsus non solum ornatas virtutibus, sed & quæ sine maculis sunt & defectibus: interrogate vosipsas, an non ex hac scaturigine prodeat vestra cordis ariditas, & verum me dicere fatebimini.

Itaque Virgines Deo sacræ hunc spirituales descensum æquè necessarium atque utilem ab Angelis descendentes addiscite, seu potiùs vestram ad eum obligationem in iisdem agnoscite: abstergite imper-

D

fectio-

*De Hab.
& Disc.
Virg.
L. de Vir-
ginit.*

fectionum maculas, evellite vitiorum zizania, si firmiter sint radicata, nec cedant ad primum tractum, eum iterate & continue, cedent constantiæ. Ascendite alacriter, sed & descendite humiliter: quæ ad amplexus cœlestis Sponsi invitamini, pudeat vestra

L. de bono pudicitia. vos culpâ ab iis arceri. Sit ut docuit S. Cyprianus *vestra Virginitas voluptatum triumphus.*

Sed ad Angelos Descendentes redeamus, &, qui suo descensu adumbrent secundò, contemplemur quod antequam fiat, necesse est, cujus sæpius nobis profuit instructio, ad D. Augustinum recurrere, & quæ ulterior mystici Descensus significatio ab eo exquirere: de quo consultus respondet, descendere idem esse ac decidere, adeoque hosce descendentes Angelos delineare eas, quæ non modò in virtutibus deficiunt, sed &, quod plerumque confectarium est ab ipso statu: ita namque hanc ipsam Visionem sanctus

In Titulz Ps. 119. Doctor interpretatur: qui cùm dixisset: „Possumus putare Ascendentes visos Proficientes,

(mox subnectit) Descendentes, Deficientes, quia & revera invenimus hoc in populo Dei, alii proficiunt alii deficiunt. Neque mirum eas Angelis significari cùm notum sit, & hosce è cœlis deciduos et

Luc. 10: 18. pulcherrimis Spiritibus factos teterrimos dæmones. Hic aliud non habeo quod dicam, quàm illud Apo-

1 Cor. 10: 12. stoli: *Qui se existimat stare, videat ne cadat: & ut bene provideatis, non inconsultum arbitror vobis exhibere, quid de Deciduis scripserunt Virginum Magistri: docent autem ii omnes, quos ego revidi, un-*

ore Virgini Deo consecratæ illicitum redire ad seculum, à Statu suo deficere, transire ad nuptias, è quibus

1 Cor. 7: 28. S. Chrysostomus in illud Apostoli: *Si nupservis*

Vir-

Virgo, non peccavit: „ Neque de ea, quæ sibi elegit
 „ Virginitatem, loquitur, tum enim peccaverit: nam
 „ si Viduæ, quæ secundis se nuptiis alligarunt, judi-
 „ cium subeunt si semel viduitatem elegerint, multò
 „ magis Virgines. Quas proinde *piaculum commissis-*
 „ *se & quidem grande*, alibi denuntiat D. Hierony- *L. de Virg.*
 „ mus: „ Illos dicit non peccare si nubant, qui non-
 „ dum Deo voverint castitatem: cæterùm *qui vel* *Ibid.*
 „ *in corde suo promisit*, si aliud fecerit, habet damna-
 „ tionem, quia primam fidem irritam fecit. S. Ful- *Epist. I. ad*
 „ gentius: „ Non peccet Virgo quæ nubit, invenitur *Gallam.*
 „ aliqua Virgo peccare si nupserit: non enim pec- *c. 6.*
 „ cat Virgo nubens, si Virginitatem Deo, priusquam
 „ nuberet, in corde non vovit: cæterùm si, quem-
 „ admodum dixit Apostolus, statuit in corde suo fir-
 „ mus non habens necessitatem, potestatem autem
 „ habens suæ voluntatis, & hoc judicavit in corde
 „ suo servare virginitatem suam, graviter postmo-
 „ dum peccat, si post dicatam Virginitatem Deo vo-
 „ luerit humano servire connubio: nam & Viduas
 „ quasdam B. Paulus vinculo pronuntiavit damna-
 „ tionis obstrictas, quia scil. post continentiaë pro-
 „ fessionem nubendi receptam non abjiciunt volun-
 „ tatem, de quibus vitandis Timotheum sic instruit:
 „ Adolescentiores autem Viduas evita, cùm enim
 „ luxuriatæ fuerint in Christo, nubere volunt haben-
 „ tes damnationem, quia primam fidem irritam fe-
 „ cerunt: adimit igitur concumbendi licentiam con-
 „ tinentiaë promissio, nec sola talibus fornicatio inter-
 „ dicitur, sed etiam maritalis admixtio prohibetur,
 „ & prævaricatricem voluntatem tenet culpabilis ne-
 „ xus, etiam si nullus in opere consequatur effectus:

*Epist. 92.
ad Rusti-
cum.*

c. 12.

c. 13.

c. 14.

*L. de Bono
Viduitatis*

c. 8.

c. 9. ibid.

neque enim frustra scriptum est, quia concupiscen-
tia cum conceperit parit peccatum. D. Leo : „ Ele-
ctionem meliorum deseruisse transgressio est: Puel-
læ, quæ non coactæ parentum imperio, sed spon-
taneo iudicio Virginitatis propositum atque habi-
tum susceperunt, si postea nuptias eligunt, præva-
ricantur etiamsi consecratio non accessit: ambigi-
verò non potest crimen magnum admitti, ubi &
propositum deseritur & consecratio violatur: nam
si humana pacta non possunt impunè calcari, quid
eis manebit qui corrumpunt fœdera divini Sacra-
menti? S. Augustinus : „ Volo juniores nubere,
filios procreare, matres familias esse, nullam occa-
sionem dare adversario maledicti gratia, jam enim
quædam conversæ sunt retro Satanam: ut his ver-
bis ejus intelligamus eas, quas nubere voluit, me-
lius posse continere quàm nubere, sed melius nu-
bere quàm retro post Satanam ire, i. e. ab illo ex-
cellenti virginalis vel vidualis castitatis proposito
in posteriora respiciendo cadere & interire: pro-
inde quæ se non continent nubant antequam con-
tinentiam profiteantur, antequam Deo voveant,
quod nisi reddant jure damnantur. Alio quippe
loco de talibus dicit: Cùm enim in deliciis egerint
in Christo, nubere volunt habentes damnationem,
quoniam primam fidem irritam fecerunt, i. e. vo-
luntatem ad nuptias à proposito continentia de-
flexerunt: irritam quippe fecerunt fidem, quâ
priùs voverant quod perseverantiâ implere nolue-
runt. Sed quoniam, sicut ait Dominus: non om-
nes capiunt verbum hoc, quæ potest ergo capere ca-
piat: quæ se non continet nubat, quæ non cepit
deli-

,, deliberet, quæ aggressa est perseveret, nulla adver-
 ,, sario detur occasio, nulla Christo subtrahatur obla-
 ,, tio. In conjugali quippe vinculo si pudicitia con-
 ,, servatur damnatio non timetur, sed in viduali &
 ,, virginali continentia excellentia muneris amplioris
 ,, expetitur, quâ expetitâ & electâ & voti debito ob-
 ,, latâ jam non solum non capescere nuptias, sed
 ,, etiamsi non nubatur, nubere velle damnabile est:
 ,, nam ut hoc demonstraret Apostolus, non ait: cum
 ,, in deliciis egerint, in Christo nubunt, sed nubere
 ,, volunt, habentes, inquit, damnationem, quoniam
 ,, primam fidem irritam fecerunt, etsi non nubendo,
 ,, sed tamen volendo: non quia ipsæ nuptiæ vel ta-
 ,, lium damnandæ judicantur, sed damnatur propo-
 ,, siti fraus, damnatur fracta voti fides, damnatur non
 ,, susceptio à bono inferiore, sed ruina ex bono supe-
 ,, riore: postremò damnantur tales non quia con-
 ,, jugalem fidem posterius inierunt, sed quia conti-
 ,, nentiæ primam fidem irritam fecerunt: quod ut
 ,, breviter insinuaret Apostolus, noluit eas dicere ha-
 ,, bere damnationem quæ post amplioris sanctitatis
 ,, propositum nubunt, non quia non damnentur,
 ,, sed ne in eis ipsæ nuptiæ damnari putarentur: sed
 ,, cum dixisset: nubere volunt, continuò addidit ha-
 ,, bentes damnationem: & dixit quare: quoniam
 ,, primam fidem irritam fecerunt, ut voluntatem quæ
 ,, à proposito cecidit, appareat esse damnatam, sive
 ,, subsequantur nuptiæ sive desint.

Deo quippe seipsam obtulit in Sacrificium non
 quodcunque sed Holocaustum, quod ex præscripto
 legis totum Deo cedebat flammis abolendum, qua-
 le est Virgo Deo consecrata, quamdiu est, igne di-

vini amoris debet ardere eique immori & absumi, est
Isai. 61. 8. namque Deus odio habens rapinam in Holocausto,
 Christo desponsata est, quo fundamento præcipue
 innituntur SS. PP. ideoque alium Sponsum quærere
 aut admittere nullatenus potest: mulieri enim si nu-
 psit non permittitur primo marito superstite virum
 alium accipere, cum autem Christus Virginum Spon-
 sus nunquam moriatur, neque unquam licebit ei al-
 teri se Sponso conjugare, cum is eam inter & se con-
 tractum initum nunquam rescindat: ideoque unani-
 miter excepto uno Augustino statuunt eas sacrilegii
 ac gravissimi adulterii reas: Sacrilegii quidem, quod
 rem Deo sacram eidem suffurentur ac aliis tradant:
 Adulterii autem, quod, cum Deo copulatæ sint,
 alienum virum admittant, adeoque verum esse non
 posse matrimonium, sed *stupri scelus honesto conjugii*
nomine obtegere cupiunt, ex D. Basilio: qui & addit:
L. de Vir- Nec sanè video qua ratione, imò quo sacrilegio,
ginit. ipsa pro immortalis viro Dei Filio mortalem homi-
 nem in malum suum ambire præsumat ante viri
 oculos in ipsum impuris & nequissimis semper am-
 plexibus impia. Neque enim prolapsæ ad volupta-
 tem quicquam ad excusationem proderit umbra
 solatiumque conjugii, neque viventem virum sub
 prætextu conjugii non soluta circumvenire aut fal-
 lere poterit, qui mortalem hominem post eximios
 illos, quos ab eo perceperat, honores impiè per ad-
 ulterii nefas in honorem prætulit. Nec sanè in-
 congruè his quæ sunt ejusmodi illud Apostolicum
1 Timoth. aptari potest: quoniam cum fornicatæ à Christo
5: 11. & fuerint, nubere volunt habentes damnationem,
12. quoniam primam fidem irritam fecerunt, non con-
 jugium

„jugium sed adulterium malè consummantes. „Virgi-
 „nes tuæ, Joviniano objicit S. Hieronymus (quas L. 2. c. 19.
 „prudentissimo consilio, quod nemo unquam lege-
 „rat, nec audierat de Apostolo docuisti: melius est
 „nubere quàm uri) occultos adulteros in apertos
 „verterunt maritos: non suavit hoc Apostolus, non
 „electionis Vas: Et si nupserit Virgo non peccavit: L. 1. ad-
 „non illa Virgo, quæ semet Dei cultui dedicavit, ha- versus
 „rum enim, si qua nupserit, habebit damnationem, Jovin.
 „quia primam fidem irritam fecit: si autem hoc de c. 7.
 „Viduis dictum objecerit, quantò magis de Virgi-
 „nibus prævalebit, cùm etiam his non liceat, quod
 „aliquando licuit: Virgines enim quæ post conse-
 „crationem nupserint, non tam adulteræ sunt quàm
 „incestæ. „Bonum quidem nuptias & ipse confi-
 „teor, (Theodoro scribit D. Chrysostomus) hono- Epist: 6.
 „rabiles (inquit) nuptiæ & cubile immaculatum,
 „fornicatores autem & adulteros judicat Deus. Sed
 „te jam servare non convenit privilegia nuptiarum:
 „Angelorum enim societati semel junctum illam
 „relinquere & uxorum laqueis implicari adulterii
 „crimen incurrere est: quamvis frequenter hoc ip-
 „sum nuptias voces, ego tamen & adulterio illud
 „tantò pejus affirmo, quantò major ac melior mor-
 „talibus Angelus. Neque ullus tibi fortè persuaserit
 „dicens: nihil de non accipienda uxore Dominus
 „præcepit: nec me ignorare confiteor, quòd adul-
 „terium interdixit, non nuptias vetuit: verùm in
 „te adulterii nomen accipiet, si volueris unquam,
 „quod absit, nuptias cogitare: & quid mirum, si
 „nuptiæ tales, quibus offenditur Deus, adulterio
 „comparantur? S. Augustinus, ut antea mone-

L de Bo-
no Viduit.
c. 10.

bam, licet improbet hoc fundamentum, idem ta-
men, quod ex eo alii PP. statuunt, approbat & urget:
qui dicunt talium nuptias non esse nuptias, sed po-
tius adulteria, non mihi videntur satis acutè ac dili-
genter considerare quid dicant: fallit eos quippe
similitudo veritatis, quia enim conjugium Christi
dicuntur eligere quæ Christiana sanctitate non nu-
bunt, hinc argumentantur quidam dicentes: Si vi-
ro suo vivo quæ alteri nubit, adultera est, sicut ip-
se Dominus in Evangelio definivit, vivo ergo
Christo, cui mors ultra non dominatur, quæ con-
jugium ejus elegerat, si homini nubit, adultera
est. Qui hoc dicunt acutè quidem moventur, sed
parum attendunt hanc argumentationem quanta-
rerum sequatur absurditas: cum enim laudabiliter
etiam vivente viro ex ejus consensu continentiam
fœmina Christo voveat, jam secundum istorum
rationem nulla hoc facere debet, ne ipsum Chri-
stum quod sentire nefas est adulterum faciat, cui
vivente viro nubit: deinde cum primæ nuptiæ me-
lioris sint meriti, &c. Fit autem per hanc minùs
consideratam opinionem, quâ putant lapsarum
à sancto proposito fœminarum, si nupserint, non es-
se conjugia non parvum malum, ut à maritis sepa-
rentur uxores, quasi adulteræ sint non uxores, &
cum volunt eas separatas reddere continentiæ fa-
ciunt maritos earum adulteros veros, cum suis uxo-
ribus vivis alteras duxerint. Quapropter non pos-
sum quidem dicere à proposito meliore lapsas, si
nupserint, fœminas adulteria esse non conjugia, sed
planè non dubitaverim dicere lapsus & ruinas à ca-
stitate sanctiore, quæ vovetur Deo adulteriis esse pejo-
res:

res: si enim quod nullo modo dubitandum est ad
 offensionem Christi pertinet cùm membrum ejus
 fidem non servat marito, quantò graviùs offendi-
 tur, cùm illi ipsi non servatur fides in eo quod exi-
 git oblatum, qui non exegerat offerendum? cùm
 enim quisque non reddit quod non imperio com-
 pulsus, sed consilio commotus vovit, tantò magis
 fraudati voti auget iniquitatem, quantò minùs ha-
 buit vovendi necessitatem. Hæc ideo disputo ne
 arbitreris vel secundas nuptias crimen esse, vel quas-
 cunque nuptias, cùm sint nuptiæ, malum esse.
 Non itaque illas abs te damnatas velis esse sed spre-
 tas. Bonum ergo continentia vidualis luculentiùs
 decet, cùm pro illo vovendo & profitendo possunt
 continere foemina quod & libet & licet: sed post
 voti professionem perseveranter frænandum &
 vincendum est quod libet, quia jam non licet. Nec *De S. Vir-*
 tantùm ait: nubunt, sed nubere volunt (idem *ginit. c. 34.*
 alibi observat) multas enim earum revocat à nu-
 bendo non amor præclari propositi, sed aperti de-
 decoris timor, veniens & ipse à superbia, quâ for-
 midatur magis hominibus displicere quàm Deo.
 Hæc igitur, quæ nubere volunt, & ideo non nubunt
 quia impunè non possunt, quæ meliùs nuberent
 quàm urerentur, id est, quàm occultâ flammâ
 concupiscentiæ in ipsâ concupiscentia vastarentur,
 quas pœnitentia professionis & pigit confessionis, nisi
 correctum cor dirigant & Dei timore rursus libidi-
 nem vincant, in mortuis deputandæ sunt.

Unde cùm antea in hæc benigniores essent Ec-
 clesiæ Proceres, utpote qui eas post annualem pœni-
 tentiam in gratiam recipiebant, Epistola prima Ca-

Epist. 1.
c. 22.

nonica ad Amphiloichium Can. 18. eas ut Adulteras puniendas constituit D. Basilius, quarum Pœnitentia ut ex Can. 58. constat, quindecim annorum erat: quam & Gelasius Papa præscripsit jubens, non nisi post publicam probatamque pœnitentiam omnino non recipi negata interim sacra Communione. Gravior est censura Concilii Coloniensis, sub Carolo Crasso; cui Provinciæ nostra Trajectensis Diœcesis tum suberat, quod statuit iis non nisi in fine vitæ dandam Communionem, & tunc etiam subtrahendam, si libidini diu servierint.

Matth. 4:
vers. 6.

Audite hæc quæ aliquando effutitis Kloppas vos esse quousque vultis, atque ex gravitate pœnæ perseverantiæ agnoscite necessitatem. Liberum vobis erat in Statu Virginali Deo vos desponsare vel non: at cùm id feceritis neutiquam vobis integrum resilire; vinculum illud perpetuum est, quod rumpere non licet: fatalis saltus est ex mystica hac Scala & ejus solummodo consilium, qui Virginum Sponso in pinaculo Templi constituto suggerebat: *Mitte te deorsum.*

p. 3. c. 10.
q. 17.

L. de Virginit.

Cujus Emissarii sunt, quotquot ad sacrilegas nuptias Christi Sponsam pelliciunt: monent proinde Virginum Primates, ne eò audaciæ quisquam profiliat: „Quemadmodum quæ alteri nupta est, eam concupiscere omnino nefas est (argumentatur Catechista Romanus) sic quæ ad Dei cultum religionemque consecrata est, nullo pacto licet illam uxorem appetere. „Quare nullus servus ad id impietatis erumpat (denuntiat D. Basilius) ut Sponsam Domini contingere audeat: nullus adeo insanus ac sacrilegus sit, ut immaculatam hostiam impudicis

ma-

„manibus tractet : nemo in tantum audaciæ temeri-
 „tatisque profiliat, ut ejusmodi ultionem sacrilegiis
 „impendere considerans, non vasa inanima ex auri
 „argentique materia elaborata, sed animata ipsa, &
 „viva donaria latronis more profanis manibus teme-
 „rare atque incestare præsumat : imò verò nullus
 „adeo impius, atrox impurusque, ut non inanimata
 „Templi vasa, sed ipsum Domini Templum, virgi-
 „neum scil. corpus, ipsamque omnium prætiosissi-
 „mam animam in Templo Deo sacratissimi donarii
 „vice locatam libidinis facibus barbaricâ immanitate
 „succendat. Quod cum quidam commisisset, eum
 „idcirco gravi hac oratione alloquitur S. Ambrosius, *Ad Virg.*
 „cum jam capitibus alioquot ipsam Virginem esset al- *laps. c. 9.*
 „locutus : „De te autem fili Serpentis, minister
 „Diaboli, violator Templi Dei, qui uno scelere duo
 „crimina perpetrasti, adulterium utiq; & sacrilegium:
 „sacrilegium planè, ubi vas Christo oblatum, Domi-
 „no dedicatum, dementi temeritate polluisti: Baltha-
 „sar ille Rex Persarum, qui in vasis Domini quæ de
 „Templo Hierosolymis fuerant à patre ejus ablata,
 „bibere cum suis amicis & concubinis usurpavit, ipsâ
 „nocte Angeli manu percussus crudeli morte punitus *Dan. 5. c.*
 „est : quid de te arbitraris perditæ pariter & perditor,
 „qui vas rationabile, consecratum Christo, sancti-
 „ficatum Spiritui Sancto impiè temerasti, polluisti
 „sacrilegè ? melius enim fuerat omnino te non esse
 „natum, quàm sic natum, ut te sibi gehenna filium
 „vindicaret . . . Do consilium, petas ultrò carcerem
 „pœnitentiæ, obstringas catenis viscera, animam
 „tuam gemitibus jejuniisque discrucies, Sanctorum
 „petas auxilium, jaceas sub pedibus Electorum, &c.
 Ne-

Neque solus Ecclesiasticus, sed & Politicus Magistratus illicitis hisce connubiis sese opposuit ipsa rei indignitate commotus: cùm enim tempore Juliani *L. 6. Hist. Eccl. c. 3.* Apostatæ ex Sozomeno cœpissent quidam sacras Virgines in conjuges petere, Jovinianus Imperator Christianus, successor Juliani, legem tulit, quæ extat in Codice. *L. Si quis. de Episcopis & Clericis*, ut capite plecteretur, qui ad conjugium sacram Virginem follicitare deprehensus fuisset:

Neque hujus peccatum excusat illius voluntas: *L. de Virginit.* Verùm etsi sponte suâ (ex S. Basilio) se Virgo Sponsi fœdera transgressa substernat, cunctaque simul & templum & donaria & charitatem Sponsi, communionemque ac societatem Regni perniciosæ voluptatis gratiâ confundere atque calcare nitatur, noli tamen hujusmodi ad scelus uti, neque te peccati *Gen. 39. c.* communionem commacules: nam & eximius ille Joseph Dominæ suæ amoris magnitudine ebriæ ac penè furiosæ seipsum ad impudicitiam minimè permisit. Quod si te renuente alii se Virgo in matrimonii consortium tradiderit, illa pœnas sceleris sui luat, tu teipsum mundum atque integrum serva, ne sceleris impij in Dominum particeps fias... itaque etsi illa pessima se mutatione dejiciat ad carnis vitia ultrò devoluta, tu tamen eam noli tangere, vivit enim Vir ejus, neque illam dimittere vult: permitte ut se inspiciat unde sit lapsa, ubinam jaecat, digerat vitium, diluat amorem carnis, confideret diligentius indulto spatio cujusmodi crimen admiserit, quantumque molita sit sceleris, redibit prorsus ad Sponsum suum... quid igitur infelicis anticipas lapsum? quid considerandi peccati

„cati tempus intercipis? quid consilii spatium tol-
 „lis? cur non dimissam à Domino ducens non vi-
 „rum te sed adulterum impiè Domini cubile violan-
 „do manifestas? hæc & plura alia D. Basilius, è qui-
 „bus quid de Virginum apostasia & nuptiis sentiant
 Patres, licet colligere, qui tam acriter adhortantur
 procos, ne non solùm eas sollicitent, sed, etsi ipsi so-
 licitentur, ut rejiciant & repellant Nupturientes.

Nemo igitur licitas Virgini nuptias dixerit, nisi
 quomodo licitum novum conjugium Maritatæ cum
 altero Viro, aut huic cum Conjugata: „ Quo in nego-
 „tio (exarat D. Ambrosius) etiam nos vocamur in
 „culpam: quam tandem? quia nuptias prohibui-
 „mus illicitas? vocent ergo in eandem culpam etiam
 „Joannem Baptistam: & cùm aliud fortè nihil habea-
 „mus quod probetur in nobis, hoc solùm contem-
 „netur in nobis quod probatum est in Propheta. An
 „erubescendum protulimus Autorem? quam verò
 „causam aliam habuit ille martyrii? repetite ani-
 „mo: causa illius passionis certè hæc fuit, non licet,
 „inquit, tibi eam uxorem habere. Si hoc de uxore
 „hominis, quantò magis de Virgine Deo consecra-
 „ta? Si hoc dictum est Regi, quantò magis dicen-
 „dum est privatis? Non hîc audiendî Hæretici,
 qui ex Apostolo perperam inculcant Lascivienti-
 bus solatia nuptiarum: *melius est nubere quàm uri:*
 in primitiva namque Ecclesia erant multæ Virgi-
 nes non perpetuæ, sed temporariæ: cùm enim
 nollent aliis quàm Christianis nubere, & pauci ma-
 riti Christiani pro numero Christianarum Virgi-
 num essent, fiebat ut augetur etiam harum Virgi-
 num in Ecclesia numerus, & his S. Paulus ait ut nu-
 bant

L. 3. de
 Virg.

Hæres. 59.
§ 61.

Tract. de
Passione
Domini
c. 30.

bant si se continere non possint, ut S. Epiphanius exponit: sed nihil de iis ad nos, qui non de coactis, sed voluntariis Virginibus agimus, quarum Encomiasten agens S. Bern. „ Felices Virgines & verè prudentes, inquit, quæ etiam præter commoda temporalia spiritui Domini jungi viciniùs elegerunt, spirituales fœtus, id est, bona opera multò meliùs, uberiùs & securiùs immortalis Sponso suo JESU, non singulis annorum spatiis, sed diebus singulis procreantes: amantes eum in cujus thalamum castissimum duce pudicitia intraverunt, vel quem potiùs in sui cordis thalamum receperunt: ejus vocem organicam in præceptis suis & promissis præmiorum cœlestium audierunt, & loquente Sponso suo sibi per obedientiam responderunt, cujus amor castimoniam, cujus tactus munditiam, cujus nuptiæ Virgines faciunt & conservant. O verè felices, quæ tali Viro non solùm animi, sed etiam corporis munditiam consecraverunt! cujus commercio sic in animo fœcundantur, ut omnium virtutum matres efficiantur, quarum filii in domo cœlesti æternaliter habitant, & semen operum ipsarum coram Sponso suo in seculum dirigitur.

L. cit.

Unum penè omiseram, fortè dicturum quempiam, allegata hætenus eas solùm concernere, quæ Virginitatis propositum voto stabilierunt, non eas quæ citra Vota hunc Statum inchoarunt, & in eodem hætenus vixerunt: audite de hac exceptione iterum S. Basilium: „ Sed enim vafræ istæ quid faciunt, quæ tantum impietatis contra seipsas per carnis flagitia admittere non timuerunt: non modò non lachrymantur aut ingemiscunt, ut vel lachrymis remitt-

,, remittant peccatum suum mitioresque suscipiant
 ,, pœnas, verùm Virginitatem quoque, quam antea
 ,, professæ fuerant, abnegant. Quippe Virginitatis
 ,, limites transgredi, ut voluptatibus inferviatu-
 ,, pissimum esse plenumque dedecoris non ignoran-
 ,, tes, hujusmodi negatione, majore scilicet scelere
 ,, Virginitatem solari sese arbitrantur amissam: ho-
 ,, mines miserè & infeliciter eligunt, sub quibus ad
 ,, excusationem prævaricationis abnegent, quod fue-
 ,, rant ante pollicitæ, nec Dominum metuunt, cum
 ,, quo fœdera castitatis inierant, cuique dederant
 ,, dextras, eò quòd in malorum profunda decide-
 ,, rint: ignorant miseræ, quia apud Deum & apud
 ,, homines contra se crimen exaggerant: cùm hi qui-
 ,, dem ex præcedente cunctisque cognito Virginitatis
 ,, instituto, quòd se illæ professas esse negant, vesa-
 ,, niam summamque impudentiam avertentur atque
 ,, oderint: Christus verò præter violata Virginitatis
 ,, fœdera hujusmodi negationem, quam vice pœni-
 ,, tentiæ patrocinium criminis sumunt, acriùs ac se-
 ,, veriùs suo illo iudicio vindicet. Hæc ille præter *L. de Vir-*
 ,, plura alia de eadem materia in Epistola ad Virginem *ginit.*
 ,, lapsam, quæ simili se ratione excusare nitebatur:
 ,, Audes pedem conferre & te quicquam cum vero
 ,, Sponso pactam esse pernegare? nihilque neque
 ,, promississe unquam, neque Virginem te esse, quæ
 ,, signa tamen Virginitatis multa partim acceperis,
 ,, partem edideris, clamitare? memineris obsecro
 ,, egregiæ illius professionis, quam Deo & Angelis
 ,, hominibusque ipsis intuentibus professâ es: memi-
 ,, neris præclari cum sacro Virginum choro commer-
 ,, cii, &c. Ipsâ namque Status inchoatione Deo te
 con-

consecras, nec necessaria ad obligationem perseverantiae alia Vota: peto enim quæ tua fuerit intentio, quando seculari Habitu deposito Virginalem assumpisti? quando provoluta ante Altare Deo te desponsasti? an ut ad seculum redire Sponsum alium aut quærereres aut acciperes? talem certè fuisse non suspicor: sed divino servitio te velle immori & vivere: quid alia Vota ad hoc necessaria, cùm Deus verba voventis non attendat, sed cor, cui etiam ipsi affectus loquuntur, & quidem soli, testis enim Augustinus, *non esse vocem ad aures Dei nisi animi affectum*, ideoq; Eusebius vocat Virgines *ἀειπὰς ἑνὸς*, i. e. semper Virgines. Itaque Descensum ex hac Scala cave te, Virgines, eum illicitum agnoscite, quomodo tot sacræ Virgines agnovere (quarum Festa celebratis) quæ sanguinem & vitam maluerunt profundere, quàm cedere detrahentibus. *Quid Theclam, quid Agnem, quid Pelagiam loquor?* ait Ambrosius, *quæ tanquam nobilia Vitulina pullulantes ad mortem quasi ad immortalitatem festinaverunt: Virgo exultavit & rudentes bestias expectavit intrepida.* Angelos descendentes ne sequamini: scitis enim quò illi corruerint: in amplexus Sponsi terreni ne involeritis, sed properate ad Cœlestem, qui Scalæ innixus intra brachia sua vos præstolatur.

Denique antequam ab Angelis Descendentibus ad alia transeamus, non caret observatione, Angelos Descendentes non præcipitanter à Scala decidisse, sed pedetentim de gradu in gradum descendisse. *Quid inde colligitis? quæ vestra hîc consideratio? ego ut meum conceptum edisseram, in iisdem contemplor modum, quo è Scala hac Virgines Deficientes, de*

L. de Ca-
techizand.
Rudibus
c. 11.
L. 4. de
Vita Con-
stantin.
c. 28.

in Ps. 104.

quibus superius actum, descendant & redeant ad abjuratas seculi vanitates & nuptias: raro namque precipitanter decidunt, sed ut plurimum pedetentim de gradu in gradum descendunt, usquequò gradum infimum attingentes in mundum revolvuntur, de quo ad vestram cautelam nunc tractandum, ut qui antea illicitum descensum ex hac Scala ostendi, nunc iis, quæ descendere nolunt, pericula manifestem.

Prima autem dispositio ad descensum est nausea exercitiorum spiritualium, eorum quæ Deum ejusque cultum concernunt: cujus testem habemus D. Bernardum: „ Neque verò existimandum est, cum
 „ ruinæ alicujus cernuntur, tum incipere damnum,
 „ sed quia comederunt alieni robur ejus & ignoravit.
 Aquæ stagnantes in glaciem facilè concresecunt, non
 item quæ fluunt & agitantur. Novistis defectum appetitus ordinarii esse prodromum morbi: quod experientia ostendit in corporibus, idem in animabus agnoscite: gravioris mali prognostica sunt, si his spiritualia non sapiant, si languidæ & præ languore progredi non valeant: talium descensum & apostasiam formidate: quæ quomodo adolescat audite.

Primò descenditur ad perfunctoriam suorum Exercitiorum recitationem atque observationem, de quo iterum Abbas Clarævallis: „ Invenire est
 „ homines pusillanimes & remissos, deficientes sub
 „ onere, virgâ & calcaribus indigentes, quorum
 „ brevis & rara compunctio, animalis cogitatio, tepida conversatio, quorum oratio sine cordis intentione, lectio sine ædificatione. Non tibi horum
 „ vita inferno penitus appropinquare videtur?

Secundò devolvitur ad eorumdem facilem omissionem:

E

nem:

Serm. contra Vitium Ingratitudinis.

Osee 7: 9.

Serm. 6. de Ascens. Dom.

nem : nunc recitatio Horarum , aliàs Rosarii , modò
Meditatio negligitur , omittitur Sacrum , dies Gra-
tiæ , Lectio spiritualis libri , aliaque quæ Regula
præscribit. Quod quoties fit , toties descenditur , &
cujuslibet omiffio unius gradus descensus est. Verum
autem me dicere ipsa experientia edoctæ poterunt
aliquæ testari : quò enim negligentiores vos habetis
eò à Deo magis abalienamini , & quid hoc aliud est
quàm in hac Scala descendere.

Tertiò ulteriùs progrediendo : primò sine scrupu-
pulo committuntur peccata leviora , deinde ad gra-
viora fit prolapsus : Scitis quid pueribus dicatur ,
quid parentibus vel aliis furripiant licèt etiam minimè
sit momenti , inde scilicet furta ad ampliora eos sum-
pturos audaciam , à minori ad majora fieri descensum
quod Virginibus dictum volo , quæ ubi præmeditata
ad minora delicta descenderint , etiam sine scrupulo
ad graviora aliquando descendunt : *Qui spernit modicum*
ca paulatim decidet : de quo videatur Rodriguez. Cum
que Patri spirituali debeat esse curæ profectus suarum
Filiarum , si is ex vi obligationis suæ de descensu tales
moneat & corripiat etiam acriùs secundùm meritum
(non enim minor est obligatio Patris spiritualis , quàm
corporalis , ne proles ad deteriora deflectant , imò il-
lius multò major quàm hujus , cum anima plus sit
quàm corpus ipso Christo teste) descenditur ulteriùs
ad infideliter , non sincerè & candidè agendum cum
ipso : displicet ipsius cura , imò & Status ipse ac Vo-
catio , hæret jam in gradu ultimo pes instabilis : tur-
demum præcipuè suas partes , quod & hæctenus , agit
Diabolus : impura immittit phantasmata , carnale
ingerit suggestiones , cum sexu dispari incautam sua-
det

Ecclest. 19.

Tract. 1.

e. 9. & 10.

Marc. 8.

37.

det conversationem, oculorum sollicitam tollit custodiam, & ut in brachia viri carnalis involet Sponsa Christi, defilit ex hac Scala: adieu *Bloupe*: cui proinde applicari potest illud Jeremiæ in Threnis, *qui nutriebantur in croceis, amplexati sunt stercora*: nonne & Virgines nutriuntur in croceis, quas seipso quasi saginat in Sacramento Eucharistiæ Virginum Sponsus, quod Electorum frumentum dixit Zacharias? nutriuntur itaque Virgines, sed nutriuntur in croceis, dum eodem Sacramento quo nutriuntur etiam adornantur: habet ibi Anima quo vitam spiritus foveat: habet & ibidem, quo se divinæ gratiæ indumento vestiatur & ornet, quò fortè respexit D. Athanasius cùm ab eo diceretur Virginitas *Opulentia indeficiens*: quibus namque eæ divitiæ eaque opulentia, ut exhauriri non possit, sibi comparare possunt, quæ volunt in cibis, in indumentis & aliis: tales in spiritualibus Virgines: Virginitas *opulentia indeficiens*: non est hyperbole, sed ipsissima veritas, quomodo namque penuriam vel defectum pateretur, quæ omnium gratiarum fontem jugiter manantem per manum Sacerdotis collocatum habet in suo pectore? quæ si à spiritu quo incepit ad carnem devolvatur eaque consummetur, an non stercora amplexatur? *Qui vescebantur voluptuosè, interierunt in viis: qui nutriebantur in croceis, amplexati sunt stercora*. Quid namque aliud est homo, non à morte solùm, sed & dum adhucdum in vivis est? & ut amplexari te stercora scires, quæcunque, dum ureris, non curas incendia extinguere, sed libidinis ignem amplius exsufflas, ideo ad copulam carnalem ea Deus instrumenta ordinavit, per quæ veluti canales è sterquilinio humani corporis fordes

c. 4. v. 5.

c. 9. v. 17.

L. de Virginit.

Gal. 3:3.

Thren. 4:5.

educuntur. Delicientur itaque in fimeto voluptatis, quæ carnis delicias præferunt deliciis spiritus: fruuntur amplexibus viri non semper blandientis, sed verberonis sæpius, rarò namque pacifica hæc conjugia, exempla ad probam minimè necessaria, cùm plura obvia sint, quibus non fatiffacit amplexus Sponsi cœlestis: maneat in terra, quæ per hæc Scalas ad cœlum ascendere noluerint.

Ad vos redeo quæ in hisce Scalis constitutæ ascensum cogitatis non descensum, & redux quid aliud dicam vel inculcabo quàm ut ab iis vobis caveatis per quæ fit descensus. Primò itaque tanquam fundamentum profectus vestri maneat in vobis constans desiderium Deo indies ampliùs & ampliùs deservienti, quod ut initium fuit, cùm Statum vestrum inchoaretis, sit etiam in eodem jam arrepto continuus stimulus & calcar ad profectum. Secundò à Superiore præscripta exercitia non solùm cum attentione debita suo tempore persolvite, sed & studiosè cavete, ne eadem quandoque otiosè omittatis, intendit foris cedere qui rebus suis non sollicitè advigilat, qui non prudenter ambulat, de casu periclitatur. Vestes novæ servantur mundæ, sed ubi sordidatæ fuerint, exigua aut nulla pro iis cura habetur: & quare, nisi quia brevi deponentur? ideoque nec resarciuntur, imò neglectæ sæpiùs neque resarciri possunt. Estote insuper providæ semper & circumspectæ, nec minima contemnite, quia parva sunt: novistis periculosos sæpè contingere casus, ubi vel in uno etiam erratu gradu. Denique Virginitatem vestram illibatam servate: habeat locum in vobis exclamatio D. Ephremi

Serm. de Castitate. O Castitas quæ Rosæ instar in medio animæ & cor-

„poris flores, universamque domum odoris fragrantia replet! expellat hæc phantasmatum & cogitationum libidinosarum foetores: & ne intrent, fenestras oculorum occludite: quos malè custoditos morituræ Virginitatis principia scripsit D. Hieronymus: disparem fugite sexum: quæ detrahi non vult fugiat detrahentes: ab hisce ascendat quæ descendere non vult: *aliàs rectius fuerat homini* (addit D. Hieronymus) *subiisse Conjugium, ambulasse per plana, quàm ad altiora tendentem in profundum inferni cadere.* *Epist. 22.*

§. VIII.

De Jacob evigilante visâ hac Scalâ.

TRia hîc nobis consideranda offeruntur: Primò quid delineet Jacob dormiens: Secundò quid evigilans: Tertiò quòd visâ Scalâ expergiscatur: ad intellectum tertii duo priora viam pandunt: est enim ex sensu Sacræ Scripturæ inter alias, quas ei tribuit, Somni significatio eadem cum negligentia & tepiditate in obsequio divino ac animæ curâ, quo sensu loquitur Apostolus ad Romanos eos à torpore ad curam salutis exstimulans: *Hora est jam nos de somno surgere.* Et I Cor. II. *Ideo inter vos multi infirmi & imbecilles, & dormiunt multi:* ex eo scilicet defectu, quod ad sacram Synaxin sine debita præparatione accederent. Quomodo de hoc somno etiam loquitur Augustinus: „Cavere debemus, ne anima nostra dormiat, malus est enim somnus animæ: bonus est somnus corporis quo reparatur valetudo corporis: somnus autem animæ est oblivisci Deum suum, quæcunque anima fuerit

oblita Deum suum, dormit. Quid autem Vigilæ dicant, patet è sensu contrario, studiosum nempe Dei obsequium & sollicitam salutis curam, juxta ipsiusmet Christi etymologiam in Evangeliiis frequentem, ubi ad hæc nos exstimulat, Matth. 24. & 25. c. Marc. 15. Luc. 12. & 21. Adumbrat itaque Jacob dormiens homines suæ salutis incurios, & idem evigilans eos ejusdem studiosos: sed quòd visâ Scalâ visisque Angelis expurgiscatur atque evigilet, quid sibi velit, ipsæmet facillè colligitis: talem nempe debere esse Virginum conversationem & sollicitudinem, ut quos habet suæ curæ commissos, vel consanguineos, vel quibuscum degit, eos studeat ad animæ curam inducere si negligentes sint, & ad pietatis cultum provocare si tepidi existant.

Ut hanc vestram vobis probem obligationem non multa coacervabo argumenta, cùm unicum hoc sufficiat deductum ex Angelorum officio, quibus vobis delineari hæc ostendimus: quod autem illud non ego, sed dicat illud S. Paulus: id namque habet ad Hebræos c. 1. vers. 14. *Nonne omnes sunt administratorii spiritus in ministerium missi propter eos qui hæreditatem capient salutis?* Ecce hoc Angelorum munus, hoc eorum officium est, homines sibi concreditos incitare ad Dei obsequium, salutis desiderium, pietatis cultum, ut in Festo Angeli Custodit vobis sæpiùs declaratum: idem debet esse & vestrum: & ut illi eum in finem è Cælo missi sunt in terram, ita & vos præter alias ea etiam de causa tanquam cooperatrices in eorum numerum ascriptas agnoscite, & administratorias præbete. Eadem quæ illos, vos etiam, si attendatis, ratio agit: quæ enim illa? non

ne ut Deus quem sincerissimè amant noveruntque dignissimum quem ament omnes, nonne inquam ut multos is habeat famulos & amicos? & ut eos, quàm jam fruuntur, socios habeant in cœlesti gloria? Nonne & in vobis eadem ratio militat? amatis verè Deum? multos ei amicos & ministros procuret vestra sollicitudo, angusta nimium est charitas, quæ sibi tantùm invigilat: lenti ignes dicamne frigidi, quorum ardor extra non sentitur. Hujus solummodo amor socios patitur, quos odit mundanus, qui quod impenditur alteri sibi putat subtrahi: unde in Canticis dicebat illa: *Trabe me, post te curremus in odorem unguentorum tuorum.* Talis D. Paulus, Virginum Patronus & Pædagogus præcipuus, qui, licèt in castitate & virtutibus aliis vellet omnes sibi similes, qui & propterea plus omnibus se laborasse gloriatur, ignis namque combustibile consumit quodcunque potest contingere, plùs tamen audet, ut Jesus eos omnes famulos haberet, optabat anathema esse à Christo pro fratribus suis. Talis S. Catharina Senensis, quæ se Ditis ostiariam vovebat, neminem in eum admissura, ubi Deo nullus confitebitur, sed ad cœlum omnes remissura, ubi jugis Dei laudatio. Talis D. Theresia, quæ si divini cultus propagationi quempiam videret utilem, Sorores suas ad socias preces invitabat, quibus conversionem istius à Deo efflagitarent. Hæc signa seu potiùs effectus sunt ardentis charitatis & veræ dilectionis: quisquis Deum verè amat, ei multos amatores optat, & ut habeat, allaborat: quid namque in Parabola de decem Virginibus lampades aliud sonant, ardentes scilicet & extinctæ? Ardentes, quas quæ habuere sapientes dicuntur & ad nuptias

c. 1. v. 3.

1 Cor. 7: 7

1 Cor. 15:

10.

Rom. 9: 3.

Ps. 6: 6.

Ps. 83: 5.

Matt. 25.

admissæ, nisi quæ habent flammam dilectionis, quæ ipsæ in se ardeant & lucem boni exempli quæ alios illustrent? Exstinctæ, quas quæ habuere dicuntur factuæ, & à nuptiis exclusæ, nisi in quibus exstinctus est fervor dilectionis, & à quibus lux boni exempli nondimanat? lucet quicquid ardet. Eaque de causa vocavit vos Deus, & in suum famulatum attraxit, non intra Claustra monastica, sed in medio Secularium reliquit, ut quemadmodum illæ pro eorum salute orare tenentur, ita vos vestro exemplo atque hortamento ad ejusdem curam illos provocetis, ut *Dormientes*

*Epist. ad
Enstoch.*

Jacob evigilare faciatis: *Provocentur & aliæ*, scribit D. Hieronymus, *honor Virginum sit invitatio cæterarum: cùm jam ante præmisisset: Sponsa Christi Arca est Testamenti intrinsecus & extrinsecus deaurata, custos Legis Domini: quam non ipsa solùm custodiat,*

Pf. 44: 10. sed & alios custodire faciat. *Astitit Regina à dextera
15. tuis in vestitu deaurato, circumdata varietate: adducentur Regi Virgines post eam, proximæ ejus afferentur
16. tibi in lætitia & exultatione, adducentur in Templum Regis.* Habetis ibi qualis in se esse debeat Virgo, quod pluribus non prosequor, quia id in præcedentibus abundè factum: habetis etiam qualem se exhibere debeat domesticis & proximis: lucet namque, quicquid ardet: nec quod non arserit, lucere poterit: inde unum ex alio confectarium videtis, quæ caret devotione eam in aliis non provocabit, Irregularis ipsa Regulares non efficiet: dormientem ipsa dormientem non excitabit: ardeat quod lucebit, luceat quod ardet.

Itaque Filiæ meæ memores hujus doctrine quibuscum agitis Angelos vos præbete, non quales ante

ante è cœlo decidisse dicebam, quique nostris dele-
 ,, ctantur malis, sed bonos: ,, Scurrilitas atque la-
 ,, scivia te præsentem non habeant locum: nunquam
 ,, verbum inhonestum audias, aut si audieris, non
 ,, inesceris: (Virgini præscribit S. Hieronymus) ri-
 ,, dere & rideri secularibus derelinque, gravitas tuam
 ,, personam decet. Audite hæc quæ chorum ducitis
 & subinde Capitaneæ: Angeli ad solutos mores non
 excitant, sed ab iis suas absterrent, modestiam, pie-
 tatem aliasque virtutes inculcant, quibus non dissol-
 vatur animus, sed Deo arctius astringatur: idem fa-
 cite & vos: *Virgo* namque ex præscripto Apostoli, ^{1 Cor. 7:}
cogitat quæ Domini sunt: Lampades vestræ ardeant ^{38.}
 & luceant, & vestris præferantur ut ad Sponsum ani-
 marum omnium perducantur.

*Epist. 8. ad
Demetr.*

§. IX.

De Iacob admirabundo visâ Scalâ.

Quid *Iacob* visâ Scalâ, visisque Angelis *evigilans*
 adumbret, §. superiori audivimus: nunc quid
 idem admirabundus & encomiastes designet confi-
 derandum: *Non est hîc aliud nisi domus Dei & porta* ^{Gen. 28:}
cœli. Quid hinc Virgo deducat? eam nempe debere ^{17.}
 esse suam conversationem, ut Status Virginalis à se-
 cularibus non vilipendatur, sed magni fiat & com-
 ,, mendetur: ,, Bona quippe domus in ipso vestibulo
 ,, debet agnosci, ac primo præterdat ingressu, nihil
 ,, intus latere tenebrarum, & mens nostra multis re-
 ,, pagulis corporalibus impedita tanquam lucernæ
 ,, lux intus posita foris luceat, ex præscripto S. Am- ^{L. 2:}

brofii pro Virginibus. Cumque, quibus hoc evin-
 cam, argumenta conciperem, visum unum illud a-
 bundè sufficiens derivatum ex ipsa Status Virginalis
 natura, quod suggessit Apostolus, qui licet omni-
 bus omnia fuerit factus, omniumque peripsama, ta-
 men protestatur *ministerium meum honorificabo*, id
 est, cum Christi ministrum me agnoscam ejusque
 me agere personam, talem me exhibebo, ne quid in
 me, quod culpet, inveniatur, utpote conscius redunda-
 turum in infamiam Christi, quicquid in me culpabitur:
 ut ergo Apostolus ex natura suæ vocationis &
 ministerii agnoscit suæ conversationis idæam; ita ur-
 geo ut ex eadem eandem Virgo agnoscat, & ut agno-
 scat utilis hæc gradatio: viro prænobili nubat ab eo
 adamata Virgo mendica, nupta certè non jam am-
 pliùs in conversatione & habitu mendicam præferet,
 sed nobilem: eadem nubat Comiti, Comitissam se
 exhibebit: Regi tandem & Imperatori, Reginam &
 Imperatricem sese ostendet necesse est. Quales filia
 meæ fuistis vos quando ex utero materno prodiistis?
 nonne mendicæ Deique gratiâ indigæ? Quis dubitet
 cum prima Parochi quæstio fuerit quando ad baptis-
 mum oblata estis, quid peteretis? petiistis tum, vel
 nomine vestro Patrini, recipi vos in familiam Chri-
 sti: receptæ estis: *Quicumque enim in Christo baptizati
 estis, Christum induistis*: Ideoque in tali familia juxta
 Domini præscriptum providè & inculpabiliter con-
 versandum: quo ferè solo fundamento innititur A-
 postolus Christianis persuasurus strenuum Dei atque
 virtutis cultum: *Obsecro ego vincetus in Domino, ut
 dignè ambuletis vocatione, quâ vocati estis*. Nec solum
 in famulas estis receptæ, sed & electæ in Sponfas, non
 Do-

1 Cor. 9:

22.

1 Cor. 4:

13.

Rom. 11:

13.

Ex Ritua-

li Romano.

Gal. 3.27.

Eph. 4: 4.

Domini alicujus, non Principis, neque Regis aut Imperatoris terreni, sed Regis Regum, & Domini dominantium. Quid autem inde concludendum ipsæmet jam videtis: nonne non jam amplius pristinis vestris centonibus, vitiis putà & imperfectionibus debere vos involvi? nonne non jam amplius ut famulas Deo deservire communi Christianorum vita, at vestro Statui respondere, & ut eminentis dignitate vocationis, ita etiam eximias esse sollicitudine conversationis, *Virgo cogitat quæ Domini sunt, ut sit* I Cor. 7: 38. *sancta corpore & spiritu: hæc Virginis debet esse cogitatio, & cura. Non enim placet Deo, ex S. Ambrosio, quam non suorum gravitas morum probat. Aliàs* L. 8. Epist. 64. *habitu Virgo, ex eodem Antistite, facta non Virgo. Qui & alibi addit, Virginem mihi prius sua gravitas nuntiet pudore obvio, gradu sobrio, vultu modesto, & prænuntia integritatis ante-eant signa virtutis: non satis probabilis Virgo est, quæ requiritur cum videtur.*

Vultis argumenti hujus ulteriorem confirmationem? licet eam à Secularibus petere: quod namque eorum judicium, si Virginem videant modestiæ oblitam dissolutiùs agere? audientur effutire, hoccine est Klopparum? & cur hoc? nisi quia ex dignitate Vocationis derivant, ratione duce, formam conversationis?

Audite hæc, quæ quandoque minùs cautâ conversatione scandalum aliis præbetis, & obrectationis materiam, non vobis solis nocivæ, sed & ipsum Statum infamantes: „Sanctum Virginum propo-„ fitum, & cœlestis Angelorumque familiæ gloriam „ quarundam non benè se agentium nomen infamat „ teste D. Hieronymo. Ea etenim multorum igno-„ Epist. ad Demetr. rantia

*Epist. ad
Eustoch.*

rantia, ut defectus personarum ipsi Statui, quem profitentur delinquentes, ascribant: non enim ideo conjugium malum, quòd conjugati aliqui malè vivant, ideoque nec culpandus Status Virginum, quòd harum aliqua se irreprehensibiles non exhibeant: quales Sancti Patres Virginibus nolunt accenseri, easque præcitus Hieronymus *infelicem conscientiam mentitâ tantum veste*, scribit, *protegere: & adversus Helvidium*, cùm is inter cætera Virginitatis impugnator, præcipuè autem Deiparæ Virginis, objecisset ei, esse quasdam quæ etiam tabernas frequentarent (non enim negligebant antagonistæ Virginum, propalare quicquid ad earum contemptum & infamiam faciebat, ideoque earum conversationis, quomodo Ecclesiæ Præsules studiosi informatores, erant illi rigidi censores.) „ Quod autem ais (verba sunt S. Hieronymi) quasdam esse Virgines tabernarias, ego „ tibi plùs dico, esse in his & adulteras: & quò magis mireris, Clericos esse caupones, & monachos „ impudicos: sed quis non statim intelligat, nec Tabernariam Virginem, nec adulterum Monachum, „ nec Clericum posse esse cauponem? numquid Virginitatis est culpa, si simulator Virginitatis in crimine „ est? Hæc sanctus Doctor & Virginitatis Advocatus. Cessent itaque in Statum refundere personarum delicta, qui Virgines vult esse sanctas corpore & spiritu: si garrulam videant, Virgines Labbas non clamitent: si nupturientem audiant, ne incontinentes dixerint quousque procos invenerint: non enim Statui ascribendum quod contra Status præscripta committitur. Labet hæc eleganti D. Augustini Apologia concludere quam scripsit ad Hipponenses datâ

occa-

occasione à Presbytero & Clerico, quorum unus al- *Epist. 137*
 teri enorme crimen improperebat: „Quantumlibet
 „enim vigilet disciplina Domus meæ, homo sum &
 „inter homines vivo: nec mihi arrogare audeo, ut
 „domus mea melior sit, quàm domus Abraæ, ubi
 „dictum est: Ejice ancillam & filium ejus: aut me- *Gen. 21:*
 „lior sit quàm domus Isaac, cui de duobus geminis *10.*
 „dictum est: Jacob dilexi, Esau autem odio habui. *Rom. 9:*
 „Aut melior sit quàm domus ipsius Jacob, ubi le- *13.*
 „ctum patris filius incestavit. Aut melior sit quàm *Gen. 35:*
 „domus ipsius David, cujus filius cum Sorore con- *22.*
 „cubuit, cujus alter filius contra patris tam sanctam *2 Reg. 13:*
 „mansuetudinem rebellavit. Aut melior quàm co- *14.*
 „habitatio ipsius Domini Christi, in qua undecim *2 Reg. 15:*
 „boni perfidum & furem Judam toleraverunt. Aut
 „melior sit postremò, quàm cælum, unde Angeli *Matt. 26.*
 „ceciderunt. Hæc S. Augustinus & plura alia in
 posteriori parte citatæ Epistolæ. Ut ergo nullus Sta-
 tus immunis à scandalis, nec hæc in ipsum retorquen-
 da. Ut ad Virgines redeam, hisce satagendum ne co-
 rum occasionem præbeant: quod si neglexerint, gra-
 vioribus se peccatis obstrictas norint quàm si eadem
 à Secularibus commissa forent: quò enim quisque al-
 tior, eò lapsus est gravior: obtinet quidem in
 mundo:

Dat veniam corvis vexat censura columbas:

sed non apud Deum, cui eò graviora delicta, quò de-
 linquentibus amplior grátia facta: turpior enim ma-
 cula in panno candido, quàm in sacco fordido: & Cui *Luc. 12:*
multum datum est, multum quæretur ab eo: ideoque *48.*

Si in terra Sanctorum iniqua gessit, non videbit gloriam *Isai. 26:*
Domini. *10.*

Ita-

Itaque, Virgines Dei, Status vestri existimationem Secularibus ingerite, & ut id fiat efficaciter, ipsæmet hanc in vobis fovete: inde namque totius mali origo, quòd Vocationem vestram aut ignoretis, aut non æstimetis. Dei Sponsæ estis, tales vos etiam ostentetis. Alio titulo id inculcant Patres, è quibus

L. 2. contra Jovinianum. Epist. ad Heronem. S. Hieronymus: *Virginibus & Continentibus quasi gemmis pulcherrimis Ecclesiæ monile decoratur.* Et Ignatius S. Joannis Discipulus: *Virgines serva ut pretiosa Christi monilia.* Gemmæ & monilia sunt ad ornatum: talis Virgo quælibet esse studeat: ex parte Dei non est defectus impensarum suæ gratiæ, is namque lusores imitatur, quos videmus sæpe, ne perdant, plura perdere: aut qui litigant, quòd plùs vel laboris vel pecuniæ insumpserint, eò plùs incallescere ad insumendum. Neque imputetur Statui, si quæ suæ vocationi defint, quæ eò se graviùs peccare norint, quòd major eis gratia prorogata: *Ipsi cum aliqua maritata invenitur adultera, nec projiciunt uxores suas, nec accusant matres suas,* scitè monet in præcitata apologetica Epistola S. Augustinus: neque est ad infamiam Loth & filiarum quod iis egressis jam è Sodoma, ejus uxor & harum mater respexerit.

Gen. 19: 26.